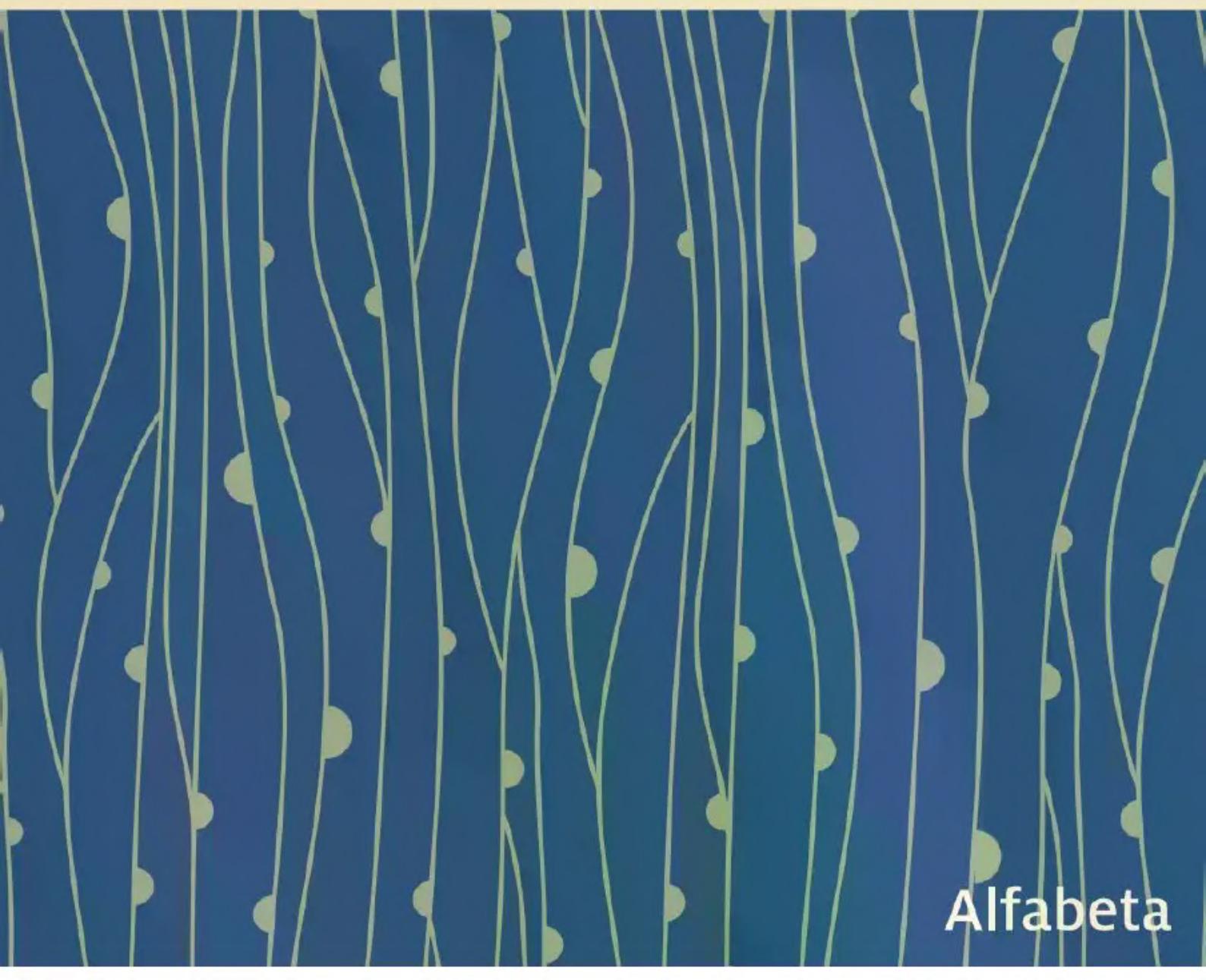

Fanny Slotorub

At skrive

Tekstsammenhæng
og argumentation

Alfabeta

Fanny Slotorub

At skrive

Tekstsammenhæng
og argumentation

Alfabeta

Indhold

Del 1 – Forbinderord og tekstsammenhæng

Opgave 1	Brainstorm: Hvilke forbinderord kender I?	6
Opgave 2	Kategorisering: Forbinderord	6
Opgave 3	Ordstilling på dansk	7
Opgave 4	Matching: Hovedsætningskonjunktioners betydning	8
Opgave 5	Matching: Ledsætningskonjunktioners betydning	8
Opgave 6	Repeter konjunktioners betydning	9
Opgave 7	Matching: Adverbiers betydning	9
Opgave 8	Kategorisering: Forbinderords betydning	10
Opgave 9	Diskuter og skriv i tidsfølge	11
Opgave 10	Diskuter og skriv i rækkefølge	12
Opgave 11	Diskuter og skriv tilføjelser	13
Opgave 12	Diskuter og skriv forklaringer	12
Opgave 13	Diskuter og skriv konsekvenser	15
Opgave 14	Diskuter og skriv sammenligninger	16
Opgave 15	Diskuter og skriv modsætninger	17
Opgave 16	Diskuter og skriv eksempler	18
Opgave 17	Diskuter og skriv en uddybning	19
Opgave 18	Diskuter og skriv holdninger	20
Opgave 19	Diskuter og skriv en opsummering	21
Opgave 20	Quiz: Forbinderords betydning	22
Opgave 21	Matching: Find synonymer	24
Opgave 22	Odd-one-out: Find synonymerne	24
Opgave 23	Indsæt forbinderord	25
Opgave 24	Indsæt forbinderord	25
Opgave 25	Indsæt forbinderord	26
Opgave 26	Indsæt forbinderord	26
Opgave 27	Indsæt forbinderord	27
Opgave 28	Forbinderords betydning og ordstilling	28
Opgave 29	Fejlretning: Betydning	30
Opgave 30	Fejlretning: Ordstilling	30
Opgave 31	Bind sætninger med forbinderord	31
Opgave 32	Skriv tekster med forbinderord	32
Opgave 33	Skriv en fiktiv historie	33
Opgave 34	Indsæt forbinderord i teksten <i>Lektier eller ej</i>	34
Opgave 35	Indsæt forbinderord i teksten <i>Kvinden er familiens sundhedsminister</i>	34
Opgave 36	Indsæt forbinderord i teksten <i>Unge får stress af deres smartphone</i>	35
Opgave 37	Indsæt det rigtige forbinderord i teksten <i>Unge med ondt i sjælen</i>	36
Opgave 38	Indsæt det rigtige forbinderord i teksten <i>De uselvstændige unge</i>	38
Opgave 39	Indsæt det rigtige forbinderord i teksten <i>Flere og flere ældre</i>	40

Del 2 – Argumentation

Argumenterende teksters opbygning

Opgave 1	Kategorisering: Opbygning af en argumenterende tekst	44
Model 1	Opbygning af en argumenterende tekst	44
Model 2	Notetagning	45
Modeltekst	De uselvstændige unge	46
Opgave 2	Brainstorm og notetagning	47
Opgave 3	Diskuter overskrifter: Skatten i Danmark	48
Opgave 4	Skriv synspunkter og argumenter til overskrifterne	49
Opgave 5	Lav overskrifter	50
Opgave 6	Diskuter indledninger: Børneopdragelse	50
Opgave 7	Skriv indledninger	51
Opgave 8	Læs og find synspunkt og argumenter i teksten Flere cykelstier	52
Opgave 9	Diskuter og vurder argumentationen	53
Opgave 10	Læs politiske partiers synspunkter og argumenter	54
Opgave 11	Diskuter og skriv argumenter	56
Opgave 12	Diskuter synspunkter, og argumentér med eksempler	57
Opgave 13	Udtryk enighed eller uenighed	58
Opgave 14	Diskuter fordele og ulemper: Overvågning	60
Opgave 15	Diskuter afslutninger: God opvækst – landet eller byen?	61
Opgave 16	Skriv en afslutning: Støt dit barn i ikke at drikke	62
Opgave 17	Læs og diskuter et debatindlægs opbygning: Facebook skader venskaber	63
Opgave 18	Læs og diskuter læser breve: Brugerbetaling i sundhedsvæsnet	64
Opgave 19	Skriftlig fremstilling: Det offentlige sundhedsvæsen	66
Opgave 20	Skriftlig fremstilling: Trafiksikkerhed	70

At beskrive statistikker

Opgave 21	Beskriv diagrammer	69
Opgave 22	Skriv sætninger, der beskriver diagrammerne	70
Opgave 23	Skriv sætninger, der beskriver diagrammet	70
Opgave 24	Vurder beskrivelser af diagram	72
Opgave 25	Skriftlig fremstilling: Folkeskole eller privatskole?	73
Opgave 26	Vurder beskrivelser af diagram	73
Opgave 27	Skriftlig fremstilling: Økologi	75

Formelle breve / e-mails

Opgave 28	Læs og diskuter en ansøgning	76
Opgave 29	Faste udtryk: Skriv den rigtige præposition	76
Opgave 30	Skriv en jobansøgning til en café	78
Opgave 31	Skriv en ansøgning til Besøgstjenesten	78
Opgave 32	Skriv en jobansøgning	78
Opgave 33	Læs formelle breve	78
Opgave 34	Match formel og uformel stil	82
Opgave 35	Find substantiver til verberne	82
Opgave 36	Skriv en klage over en vare	83
Opgave 37	Skriv en klage over udført arbejde	83
Opgave 38	Skriv en klage over en rejse	83
Opgave 39	Skriv en opsigelse af et lejemål	84
Opgave 40	Skriv en opsigelse af et medlemskab	84
Opgave 41	Skriv en opsigelse af et job	84

Ovenikøbet Men
Samt Imidlertid Efter
Til gengæld Mens
Så Forhåbentlig
Både Desuden
Også Dels Endvidere
Alligevel Da Endnu Desværre
Når Nemlig
Eller Fordi Allerede
Formentlig Afslutningsvis Eksempelvis

DEL 1

Forbinderord & tekstsammenhæng

Det er vigtigt, at en tekst hænger sammen.

For at skabe sammenhæng kan man bruge konjunktioner og adverbier – også kaldet *forbinderord* som fx *men*, *fordi*, *desuden*, *derfor*.

Altså ord der forbinder sætninger og skaber et flow i tekster.

Gode tekster har en nuanceret brug af mange forskellige forbinderord.

1 Brainstorm: Hvilke forbinderord kender I?

- Gruppearbejde: Hvilke forbinderord kender I? Hvilke ord kan fx forbinde disse to sætninger?

Han kommer.

Hun går.

Luk bogen, og skriv efter tur et forbinderord på et stykke papir. Sig ordet højt, og giv pen og papir videre til den næste i gruppen. I har 2 minutter.

- Skriv jeres ord på tavlen. Hvilken gruppe har flest ord?

2 Kategorisering: Forbinderord

- Gruppearbejde: Sorter ordene nedenfor i hovedsætningskonjunktioner, ledsætningskonjunktioner og adverbier.

måske ~~fordi~~ mens heldigvis desuden
derfor eller for endelig når
men da desværre og bagefter selvom
derimod hvis idet alligevel eftersom

HS-konjunktioner	LS-konjunktioner	Adverbier
	fordi	

- Tjek oversigten over **konjunktioner** side 3 i *Skriveguiden*.
- Pararbejde: Forbind de to sætninger nedenfor med alle forbinderordene i boksen.
Sig en sætning hver, og snak om, hvad sætningen betyder. Fx Han kommer, **fordi** hun går.

Han kommer. Hun går.

Hvad sker der med ordstillingen, når man starter med et adverbium?

3

Ordstilling på dansk

- Pararbejde: Hvad betyder de 3 sætninger nedenfor?
Snak om ordstillingen i sætningerne med rødt.
Skriv **S** under subjektet, **V** under verbet og **A** under adverbierne.

- Han er sur, **for** hun kommer ikke.
- Han er sur, **fordi** hun ikke kommer.
- Han er sur, **derfor** kommer hun ikke.

Hvordan er ordstillingen i a? Hvorfor? _____

Hvordan er ordstillingen i b? Hvorfor? _____

Hvordan er ordstillingen i c? Hvorfor? _____

- Læs om **ordstilling** side 4 i *Skriveguiden*.

- Pararbejde: Forbind sætningerne med *for*, *fordi* eller *derfor*, og snak om ordstillingen i sætningerne.

1. Han dyrker meget motion, _____ han vil gerne leve sundt.
2. Han dyrker meget motion, _____ han gerne vil leve sundt.
3. Han vil gerne leve sundt. _____ dyrker han meget motion.
4. Arbejdsløsheden stiger, _____ der nu er økonomisk krise.
5. Arbejdsløsheden stiger, _____ der er nu økonomisk krise.
6. Der er økonomisk krise, _____ stiger arbejdsløsheden.
7. Hun kan ikke tåle røg, _____ er hun holdt op med at ryge.
8. Hun er holdt op med at ryge, _____ hun kan ikke tåle det.
9. Hun er holdt op med at ryge, _____ hun ikke kan tåle det.

4 Matching: Hovedsætningskonjunktioners betydning

- Hvad betyder hovedsætningskonjunktionerne?

Find den rette betydning, og sæt streger.

og

en modsætning / kontrast

men

en konsekvens / følge

eller

en forklaring

for

en sideordning / tilføjelse

så

et alternativ / en anden mulighed

- Tjek **hovedsætningskonjunktioners betydning** side 5 i Skriveguiden.

- Forbind hovedsætningerne med en hovedsætningskonjunktion, og snak om deres betydning.

1. Han har lige spist, _____ han er ikke sulten.
2. Han har lige spist, _____ han er stadig sulten.
3. Han har lige spist, _____ han var meget sulten.
4. Han har lige spist, _____ han har også drukket en øl.
5. Han spiser hjemme, _____ han går på restaurant.

- Holdrunde:** En af jer siger en hovedsætning (fx Klokken er mange). Den næste siger en hovedsætningskonjunktion + en ny hovedsætning, der passer til den forrige (fx **så** vi skal hjem). Bagefter siger han/hun en ny hovedsætning osv. Sørg for at bruge alle hovedsætningskonjunktionerne.

5 Matching: Ledsætningskonjunktioners betydning

- Hvad betyder ledsætningskonjunktionerne? Find den rette betydning, og sæt streger.

når

en hensigt / forklarer hvorfor

så

en forklaring

fordi

en betingelse

hvis

om noget, der vil ske / altid sker / altid skete

selvom

om noget, der skete en gang i fortiden

da

en modsætning / selvmodsigelse

- Tjek **ledsætningskonjunktioners betydning** side 5 i Skriveguiden.

- Forbind de to sætninger med en af ledsætningskonjunktionerne, og snak om deres betydning.

1. Han boede i Kina, _____ han var 8 år.
2. Hun er syg. Men hun kommer i morgen, _____ hun bliver rask.
3. Hun er syg. Hun kommer, _____ hun bliver rask.
4. Han går på arbejde, _____ han ikke er rask.
5. Hun står tidligt op, _____ hun ikke kommer for sent.
6. Hun gik hjem, _____ hun var træt.

- Holdrunde:** En af jer siger en hovedsætning (fx Han er træt). Den næste siger en ledsætning, der passer til hovedsætningen (fx **fordi** han har været tidligt oppe). Bagefter siger han/hun en ny hovedsætning osv. Sørg for at bruge alle ledsætningskonjunktionerne ovenfor.

6 Repeter konjunktioners betydning

- Holdet inddeltes i små grupper. Ordkortene i lærervejledningen kopieres (i det antal grupper, der dannes), klippes ud og blandes. Hver gruppe får alle ordkort og skal nu danne 24 sætninger. Grupperne konkurrerer om først at danne alle sætninger. Der kan være flere muligheder.

7 Matching: Adverbiers betydning

- Hvad betyder adverbierne? Find den rette betydning, og sæt streger.

desuden	tidsfølge
alligevel	en forklaring
derefter	en konsekvens
desværre	en tilføjelse / ny information
nemlig	en modsætning
derfor	en holdning

- Forbind de to sætninger med et af adverbierne, og snak om deres betydning.

1. Lejligheden var stor og lys. _____ ville de ikke flytte.
2. Lejligheden var stor og lys. _____ ville de flytte.
3. Lejligheden var stor og lys. _____ var der altan.
4. Lejligheden var stor og lys. _____ var den alt for dyr.

5. Lejligheden var meget lys. Den lå _____ på 4. sal.
6. De skulle renovere lejligheden. _____ ville de sælge den.

8 Kategorisering: Forbinderords betydning

- Parabejde: Hvad betyder forbinderordene nedenfor?
Sorter dem under den rigtige kategori. Der kan være flere muligheder.

fordi eksempelvis måske også derudover desuden først
 selvom nemlig eftersom alligevel afslutningsvis dvs. derfor
 forhåbentlig bl.a. ligesom desværre derefter imidlertid

Tid / Rækkefølge	Tilføjelse / Ny Information	Forklaring
		fordi
Konsekvens	Sammenligning	Modsatning
Eksempel	Uddybning / Præcisering	Holdning (fx usikkerhed, glæde osv.)
	Opsummering / Konklusion	

- Tjek **forbinderords betydning** side 6-7 i Skriveguiden.

Diskuter og skriv i tidsfølge

TID

1. **Først** gik jeg på slankekur, og **bagefter / derefter / derpå / dernæst / så** begyndte jeg at dyrke motion. **Kort efter / Senere / Til sidst** tabte jeg mig 10 kg.
2. **Før / Tidligere** var danske kvinder ikke så gamle, når de fik børn. **Nu / I dag** er kvinder ældre.

- Diskuter parvis eller i grupper:
 - Hvordan er ordstillingen i sætningerne ovenfor? Hvorfor?
 - Hvad er forskellen på **kort efter / senere / til sidst** i eksemplet ovenfor?
 - Hvilke forbinderord ovenfor er mere formelle?
- Indsæt forbinderord fra boksen (ordene i **rød**). Der er flere muligheder.
 1. _____ skal vi rydde op, _____ skal vi gøre rent, og _____ skal vi købe ind.
 2. _____ boede jeg i Næstved, _____ flyttede jeg et år til København, og _____ flyttede jeg til Aalborg.
 3. _____ var det kun 1/3 af befolkningen, der dyrkede motion, _____ er det over halvdelen.

- Skriv sætninger med forbinderord fra boksen. Brug alle oplysningerne i parentes.

1. Jeg har meget travlt i dag. (skal pakke + gøre rent + får gæster)

2. De har brugt mange penge i år. (købte ny bil + var på ferie + lavede nyt køkken)

3. Danskerne er generelt blevet sundere. (halvdelen af befolkningen røg → mindre end 25 procent ryger)

4. Kun 13 procent af den danske befolkning bor på landet. (de fleste boede på landet → de fleste bor i byer)

- Skriv selv sætninger, hvor du bruger forbinderord fra boksen (ordene i **rød**).

Diskuter og skriv i rækkefølge

RÆKKEFØLGE

- Jeg dyrker meget motion. **For det første / Først og fremmest** vil jeg gerne leve sundt. **For det andet** vil jeg gerne have en god kondition. **Endelig** giver motion mig masser af energi.
- Jeg dyrker meget motion. **Dels** vil jeg gerne leve sundt, og **dels** vil jeg gerne have en god kondition. **Samtidig** giver motion mig masser af energi.

● Diskuter parvis eller i grupper:

- Hvordan er ordstillingen i sætningerne med forbinderord? Hvorfor?
- Hvornår bruger man **først og fremmest** i stedet for **for det første**?
- Hvornår bruger man **endelig**?
- Hvornår bruger man **dels – dels**?

● Indsæt forbinderord fra boksen (ordene i **rød**). Der er flere muligheder.

- Jeg kan ikke rejse. _____ har jeg ikke tid, og _____ har jeg ikke råd.
- Jeg vil gerne flytte. _____ er min lejlighed for lille, _____ er den for dyr, og _____ er jeg træt af mit kvarter.
- Vi skal _____ tænke på børnene. Det er det vigtigste.

● Skriv sætninger med forbinderord fra boksen. Brug alle oplysningerne i parentes.

- Jeg køber næsten altid økologisk. (det er bedre kvalitet + sundere + godt for miljøet)
-
-

- Det er godt at cykle på arbejde. (det er sundt + det er billigt + man får frisk luft)
-
-

- Han er holdt op med at ryge. (vil gerne have en bedre kondition + leve sundere)
-
-

- Vi skal ikke rejse til sommer. (det er for dyrt + vi skal arbejde)
-
-

● Skriv selv sætninger, hvor du bruger forbinderord fra boksen (ordene i **rød**).

Diskuter og skriv tilføjelser

TILFØJELSE

1. Jeg kan ikke komme. Jeg er træt. Jeg er **også** lidt syg, og jeg har **heller ikke** tid.
2. Hun synes, det er for dyrt at bruge offentlige transportmidler. **Desuden / Derudover / Endvidere / Ydermere / Yderligere / Ligeledes** tager det alt for lang tid.
3. Antallet af rygere er faldet. **Samtidig** er der flere og flere, som motionerer.
4. Han har cancer og dårligt hjerte, og han har **endda / tilmed / ovenikøbet** problemer med ryggen.

● Diskuter parvis eller i grupper:

- Hvornår bruger man **også** og **heller ikke**?
- Hvor i en hovedsætning skal **også** og **heller ikke** placeres? Og hvor i en ledssætning?
- Hvilke forbinderord ovenfor er mere formelle?
- Hvad er forskellen på **endda / tilmed / ovenikøbet** og **desuden**?

● Indsæt forbinderord fra boksen (ordene i **rød**). Der er flere muligheder.

1. Han fik lønforhøjelse. _____ fik han en uges ekstra ferie.
2. Han er datalog. Han har _____ læst kunsthistorie på universitetet.
3. Hun har mistet sit arbejde og skal skilles, og så har hun _____ problemer med sit helbred.

● Skriv sætninger med forbinderord fra boksen. Brug alle oplysningerne i parentes.

1. Hotellet i Paris var billigt. (+ lå i et dejligt kvarter)
-

2. Jeg har ikke lyst til at gå i biografen. (+ har ikke tid)
-

3. Han er uddannet kok. (+ har en uddannelse som konditor)
-

4. Hun er en dygtig pianist. (+ hun spiller glimrende guitar)
-

5. Et medlemskab koster kun 100 kr. (+ det giver rabat til forskellige arrangementer)
-

● Skriv selv sætninger, hvor du bruger forbinderord fra boksen (ordene i **rød**).

Diskuter og skriv forklaringer

FORKLARING

1. Arbejdsløsheden stiger, **fordi / da / eftersom / idet** der nu er økonomisk krise.
2. Undervisningen er aflyst, **for** jeres lærer er pludselig blevet syg.
3. Undervisningen er aflyst. Jeres lærer er **nemlig** blevet syg.
4. Undervisningen er aflyst **pga.** sygdom.

● Diskuter parvis eller i grupper:

- Hvilken ordklasse tilhører forbinderordene i den første sætning? Hvordan er ordstillingen?
- Kan man bruge **for** i den første sætning? Hvis nej, hvorfor ikke?
Læs om forskellen på **For og Fordi** side 8 i *Skriveguiden*.
- Kan man bruge **fordi / da / eftersom / idet** i den anden sætning? Hvis nej, hvorfor ikke?
- Hvilken ordklasse kommer efter **pga.**? Lav nogle andre eksempler.

● Indsæt forbinderord fra boksen (ordene i **rød**). Der er flere muligheder.

1. Vi ser ikke hinanden så tit, vi altid har så travlt..
2. På landet er det nødvendigt at have bil manglen på offentlige transportmidler.
3. Jeg kunne ikke læse avisen, jeg ikke kunne finde mine briller.
4. Jeg kunne ikke læse avisen, jeg kunne ikke finde mine briller.
5. Jeg kunne ikke læse avisen. Jeg kunne ikke finde mine briller.

● Skriv sætninger med forbinderord fra boksen. Brug alle oplysningerne i parentes.

1. Filmen er seværdig. (er sjov)
2. Han kan ikke tåle hund og kat. (har allergi)
3. Jeg er helt udkört. (har cyklet 80 km)
4. Jeg har sagt mit job op. (fik en dårlig løn)
5. Han er sygemeldt. (har fået stress)

● Skriv selv sætninger, hvor du bruger forbinderord fra boksen (ordene i **rød**).

Diskuter og skriv konsekvenser

KONSEKVENTS

1. Hun har sovet længe, **så** hun er ikke træt i dag.
2. Hun har sovet længe. **Derfor** er hun ikke træt i dag.
3. Der bliver færre rygere, og **dermed / således / følgelig / af den grund** bliver der færre, som får lungekræft.

● Diskuter parvis eller i grupper:

- Hvad er forskellen på de to første sætninger?
Læs om **Så** og dets 3 betydninger side 9 i *Skriveguiden*.
- Hvor i sætning 2 kan **derfor** også placeres? Skriv sætningen her:

-
- Hvilke forbinderord ovenfor er mere formelle?
 - Hvor i sætning 3 kan adverbierne også stå?

● Indsæt forbinderord fra boksen (ordene i **rød**). Der er flere muligheder.

1. Det er dyrt at parkere i byen, _____ jeg tager altid bussen.
2. Jeg kunne ikke finde mine briller. Jeg kunne _____ ikke læse avisen.
3. Ejendomsskatterne stiger i de kommende år. Mange boligejere bliver _____ nødt til at flytte.

● Skriv sætninger med forbinderord fra boksen. Brug alle oplysningerne i parentes.

1. Hun har haft familien på besøg. (har haft meget travlt)
-

2. Jegsov kun et par timer i nat. (var meget træt i morges)
-

3. De arvede mange penge. (fik råd til at rejse 2 måneder til USA)
-

4. Der bliver flere ældre. (færre erhvervsaktive)
-

5. Mange cyklister kommer til skade, fordi de kører uden cykelhjelm. (brug af cykelhjelm bør være lovpligtigt)
-

● Skriv selv sætninger, hvor du bruger forbinderord fra boksen (ordene i **rød**).

Diskuter og skriv sammenligninger

SAMMENLIGNING

1. May er gift. Lis er også gift. / **Både** May og Lis er gift./ De er gift **begge to**. / **Begge** piger er gift.
2. May er ikke gift. Lis er heller ikke gift. / **Hverken** May eller Lis er gift.
3. **Alle** (kursisterne) var singler. / **Ingen af dem** var gift.
4. Ca. 17 % af befolkningen ryger. **Til sammenligning** kan nævnes, at ca. 33 % af befolkningen røg i år 2000.
5. Andelen af rygere er faldet, **ligesom** andelen af folk, der drikker for meget, er faldet. / **Ligeledes** er andelen af folk, der drikker for meget, faldet.

- Diskuter parvis eller i grupper:
 - Hvornår bruges **både – og** / **hverken – eller**?
 - Hvilke forbinderord ovenfor er mere formelle?
 - Hvordan sammenligner man tit størrelser og beløb?
- Indsæt forbinderord fra boksen (ordene i **rød**). Der er flere muligheder.
 1. Han var dygtig til at spille klaver _____ sin søster.
 2. Han kunne ikke tale dansk, og det kunne hun _____.
 3. _____ børn var gode til at spille guitar.
 4. _____ kunne tale dansk, for de var lige kommet til Danmark.
 5. Nu bliver 68 % af alle nyfødte døbt. _____ var det 81 % i 1990.
- Skriv sætninger med forbinderord fra boksen. Brug alle oplysningerne i parentes.
 1. Tom kom ikke til mødet. Han var syg. (Anna kom ikke til mødet. Hun var syg.)

 2. Danmark har et kongehus. (Sverige har et kongehus)

 3. Han er imod nedskæringer i det offentlige. (han er imod skattelettelser)

 4. Hver anden dansker er nu på Facebook. (kun 27 % havde en facebookprofil i 2008)

- Skriv selv sætninger, hvor du bruger forbinderord fra boksen (ordene i **rød**).

Diskuter og skriv modsætninger

MODSÆTNING

1. Rygning er forbudt på skolen. **Men** man må godt ryge ude i gården. / **Imidlertid** / **Dog** må man godt ryge ude i gården.
2. **På den ene side** er det godt med skattelettelser. **På den anden side** er det problematisk.
3. Danmark har et højt ølforbrug, **mens** / **hvorimod** Frankrig har et lavt. / **Omvendt** er forbruget meget lavt i Frankrig. / **I modsætning til** Frankrig, hvor forbruget er meget lavt.
4. Tom er 92 år. **Alligevel** / **Ikke desto mindre** er han meget frisk.
5. **Selvom** Tom er 92 år, er han meget frisk.
6. Noah er dårlig til dansk. **Derimod** / **Til gengæld** er han god til tysk.

● Diskuter parvis eller i grupper:

- Hvilke forbinderord ovenfor er konjunktioner?
- Hvordan er ordstillingen i sætning 1 efter **men** og efter **imidlertid** / **dog**? Hvorfor?

● Indsæt forbinderord fra boksen (ordene i **rød**). Der er flere muligheder.

1. Han skulle op kl. 6. Vækkeuret ringede _____ ikke.
2. Tom er ikke interesseret i fodbold. Han elsker _____ håndbold.
3. Hun taber altid i spil, _____ har hun held i kærlighed.

● Skriv sætninger med forbinderord fra boksen. Brug alle oplysningerne i parentes.

1. Filmen er sjov. (den har dårlige skuespillere i hovedrollerne)
-

2. Michael er god til at spille guitar. (han kan ikke synge)
-

3. Hun kan ikke lide alkohol. (hun drak både øl og vin til festen)
-

4. Det er hurtigt at køre i bil på arbejde. (det er svært at finde parkering)
-

5. Nogle kommuner har en stor arbejdsløshed. (andre kommuner har en lav arbejdsløshed)
-

● Skriv selv sætninger, hvor du bruger forbinderord fra boksen (ordene i **rød**).

EKSEMPEL

1. Skriv om din bolig, **eksempelvis** / **for eksempel** / **fx** hvor du bor, og hvor stor din bolig er.
2. Skriv om din bolig, **bl.a.** hvor du bor, og hvor stor din bolig er.
3. Jeg elsker eksotiske frugter **som** papaya, mango og guayava.
4. Jeg elsker grøntsager, **især** / **specielt** rodfrugter.

● Diskuter parvis eller i grupper:

- Hvad er forskellen på **fx** og **eksempelvis**?
- Hvad står forkortelsen **bl.a.** for? _____
- Hvad er forskellen på sætning 1 og 2?
- Hvad betyder **især**?

● Indsæt forbinderord fra boksen (ordene i **rød**). Der er flere muligheder.

1. Han taler mange sprog, _____ fransk og tysk.
2. I denne måned skal jeg betale mange regninger, _____ gas, el og forsikring.
3. Medbring en ret til festen, _____ en forret, en varm ret eller en salat.
4. Mange danskere rejser til Thailand, _____ om vinteren.

● Skriv sætninger med forbinderord fra boksen. Brug alle oplysningerne i parentes.

1. Der er mange fordele ved at bo på landet. (det er billigere + der er stille og roligt)
-

2. Vi bliver overvåget mange steder. (i busser + på stationer)
-

3. Jeg vil gerne til Sydamerika. (til Peru eller Chile eller et af de andre sydamerikanske lande)
-

4. Jeg vil gerne til Sydamerika. (til Peru og Chile og nogle af de andre sydamerikanske lande)
-

5. Jeg vil gerne til Sydamerika. (jeg vil helst til Peru)
-

● Skriv selv sætninger, hvor du bruger forbinderord fra boksen (ordene i **rød**).

Diskuter og skriv en uddybning

UDDYBNING

1. Hun har taget Prøve i Dansk 3, **dvs.** / **det betyder** hun er færdig med sin danskuddannelse.

2. Hun har taget Prøve i Dansk 3, **m.a.o.** / **altså** er hun færdig med sin danskuddannelse.

3. Jeg drikker sjældent alkohol. **Faktisk** kan jeg ikke fordrage øl og vin.

- Diskuter parvis eller i grupper:

- Hvad står forkortelsen **dvs.** for? _____
- Hvad står forkortelsen **m.a.o.** for? _____
- Hvor i sætning 2 kan **m.a.o.** / **altså** også placeres? _____
- Hvornår bruger man **faktisk**? _____

- Indsæt forbinderord fra boksen (ordene i **rød**). Der er flere muligheder.

1. Han går i 3. g, han bliver _____ student til sommer.
2. Jeg har 3 mdr.s opsigelse, _____ jeg stopper d. 1/11.
3. Jeg er træt af mit job. _____ overvejer jeg at sige op.
4. Der er altid kø på motorvejen kl. 8, man skal _____ køre hjemmefra i god tid.
5. Mange siger, at boligpriserne vil stige. Men det er _____ ikke sikkert.

- Skriv sætninger med forbinderord fra boksen. Brug alle oplysningerne i parentes.

1. Kortet viser Antarktis. (= landområdet ved Sydpolen)
-

2. Jeg er fastansat og arbejder på fuld tid. (= 37 timer pr. uge)
-

3. I næste uge er det vinterferie. (skolen er lukket)
-

4. Det var et gammelt, faldefærdigt hus. (det var lige til at rive ned)
-

5. Det har regnet over 100 mm i denne måned. (men det er normalt i oktober)
-

- Skriv selv sætninger, hvor du bruger forbinderord fra boksen (ordene i **rød**).

Diskuter og skriv holdninger

HOLDNING

1. Vi kommer **selvfølgelig / naturligvis** til festen.
2. Jeg er **heldigvis** ikke blevet fyret.
3. Min kone vil **desværre** skilles.
4. Det bliver **forhåbentlig** en mild vinter.
5. De kommer **måske / muligvis / formodentlig / formentlig / sandsynligvis**.
6. Vi mangler **først og fremmest** arbejdspladser.
7. Vi fik **omsider / endelig** en ny regering.

● Diskuter parvis eller i grupper:

- Lav alle sætningerne om, så de starter med adverbiet. Hvordan bliver ordstillingen så?
- Hvad er forskellen på **muligvis** og **sandsynligvis**?
- Hvilken holdning ligger der bag sætning 7?

● Indsæt forbinderord fra boksen (ordene i **rød**). Der er flere muligheder.

1. Jeg er blevet syg og må _____ aflyse vores aftale i aften. Det er jeg ked af.
2. _____ kommer de, men jeg er ikke sikker.
3. Jeg har været syg, men jeg bliver _____ rask igen til festen på lørdag.
4. Han væltede på cykel, men _____ skete der ikke noget alvorligt.

● Skriv sætninger med forbinderord fra boksen. Brug alle oplysningerne i parentes.

1. Det bliver godt vejr i morgen. (men jeg er ikke sikker)
-

2. Det bliver godt vejr i morgen. (det er jeg ret sikker på)
-

3. Jeg vil gerne med i biografen. (det er klart)
-

4. Vi har fået en ny chef. (og det tog lang tid)
-

● Skriv selv sætninger, hvor du bruger forbinderord fra boksen (ordene i **rød**).

Diskuter og skriv en opsummering

OPSUMMERING

1. **Alt i alt / Kort sagt** bør man sænke priserne på offentlig transport hurtigst muligt.
2. **Sammenfattende kan man sige, at** børn har det bedre i dag end nogensinde før.
3. **Afslutningsvis / Til sidst / Til slut** vil jeg opfordre regeringen til at sænke priserne på offentlig transport.

● Diskuter parvis eller i grupper:

- Hvad er forskellen på **alt i alt** og **afslutningsvis**?
- Hvor i sætning 3 kan **afslutningsvis / til sidst / til slut** også placeres?

● Indsæt forbinderord fra boksen (ordene i **rød**). Der er flere muligheder.

1. _____ vil jeg slå fast, at jeg mener, man bør forbyde miljøskadelige stoffer.
2. Vi var mange steder og oplevede en masse. _____ var det en skøn rejse.
3. Vi skulle selv betale for maden og transporten. _____ kom rejsen til at koste 8.000 kr.
4. Han er sød, sjov og intelligent. _____ er han den perfekte mand.

● Skriv sætninger med forbinderord fra boksen. Brug alle oplysningerne i parentes.

1. Vi skulle betale for rejse, mad og leje af ski. (vores skirejse kom til at koste 24.000 kr.)
-

2. Regeringen blev hele tiden kritiseret. (den var meget upopulær)
-

3. Jeg har nu nævnt en lang række fordele ved ulønnet praktik. (jeg vil også gerne nævne et par ulemper)
-

4. Lønnen er god, kollegaerne er søde, og chefen er god. (jeg er glad for mit nye job)
-

5. Afgiften på elbiler bremser salget. (jeg vil understrege, at afgiften helt bør fjernes)
-

● Skriv selv sætninger, hvor du bruger forbinderord fra boksen (ordene i **rød**).

Quiz: Forbinderords betydning

• Sæt X ved den sætning, der bedst forklarer forbinderordets (ordet i **rød**) betydning.

- o. Han kommer **muligvis** på arbejde.
 - a. Han kommer nok ikke på arbejde.
 - b. Han kommer måske på arbejde.
 - c. Han kommer helt sikkert på arbejde.

1. Nu er han **endelig** gået.
 - a. Han er gået og kommer ikke tilbage.
 - b. Han er gået, og det er jeg ked af.
 - c. Han er gået, og det er jeg glad for.

2. Hun rejser **desværre** i morgen.
 - a. Hun rejser i morgen, og det er jeg ked af.
 - b. Hun rejser måske ikke i morgen.
 - c. Det bliver svært for hende at rejse i morgen.

3. Lejligheden var lille og **ovenikøbet** mørk.
 - a. Lejligheden var lille, mørk og dyr.
 - b. Lejligheden var både lille og mørk.
 - c. Lejligheden var ikke særlig mørk.

4. Hun er **muligvis** gravid.
 - a. Hun har ventet længe på at blive gravid.
 - b. Jeg er sikker på, at hun er gravid.
 - c. Jeg er ikke helt sikker på, at hun er gravid.

5. Han løber tit. Han er **nemlig** på slankekur.
 - a. Han løber tit, fordi han er på slankekur.
 - b. Han løber tit, når han er på slankekur.
 - c. Han løber tit, og måske skal han på slankekur.

6. Hun var syg. **Alligevel** gik hun i skole.
 - a. Hun var syg, da hun kom i skole.
 - b. Hun var syg og gik ikke i skole.
 - c. Hun var syg, men gik i skole.

7. Han var **formodentlig** på arbejde i går.
 - a. Jeg er ret sikker på, at han var på arbejde i går.
 - b. jeg tror ikke, at han var på arbejde i går.
 - c. Jeg ved, at han var på arbejde i går.

8. Hun var aktiv, hendes mand var **derimod** meget doven.
- a. Hun var aktiv, og hun var meget imod sin dovne mand.
 - b. Hun var aktiv, men hun var meget glad for sin dovne mand.
 - c. Hun var aktiv, men hendes mand var meget doven.
9. Der skulle komme 17 kursister. **Imidlertid** kom der kun 6.
- a. Der kom kun 6 kursister til tiden.
 - b. Der kom kun 6 kursister.
 - c. Det var godt, at der kun kom 6 kursister.
10. **Omsider** fik vi en ny regering.
- a. Jeg er ked af, at vi fik en ny regering.
 - b. Jeg er overrasket over, at vi fik en ny regering.
 - c. Jeg er glad for, at vi fik en ny regering.
11. Tim er vild med al slags boldspil. Han er **især** vild med fodbold.
- a. Tim er ikke særlig vild med fodbold.
 - b. Tim er mest vild med fodbold.
 - c. Tim er også vild med fodbold.
12. Jill blev fyret, og **dermed** kom hun på kontanthjælp.
- a. Jill blev fyret, og derfor kom hun på kontanthjælp.
 - b. Jill blev fyret, og senere kom hun på kontanthjælp.
 - c. Jill blev fyret og var ked af at komme på kontanthjælp.
13. **Desuden** har han købt en ny jakke.
- a. Han har kun købt en ny jakke.
 - b. Han har ikke råd til en ny jakke.
 - c. Han har købt mange ting – også en ny jakke.
14. Hun er syg og kan **følgelig** ikke komme til mødet.
- a. Hun er syg og kan ikke følges med nogen til mødet.
 - b. Hun kan ikke komme til mødet, fordi hun er syg.
 - c. Hun er syg og bliver nødt til at aflyse mødet.
15. **Sandsynligvis** er undervisningen aflyst.
- a. Det er ikke rigtigt, at undervisningen er aflyst.
 - b. Det er helt sikkert, at undervisningen er aflyst.
 - c. Det er ret sikkert, at undervisningen er aflyst.

21

Matching: Find synonymer

- Tegn streger mellem de to ord, der betyder (næsten) det samme.

ovenikøbet	dog
fx	ydermere
bagefter	eftersom
måske	således
fordi	tilmed
selvfølgelig	eksempelvis
desuden	formodentlig
imidlertid	derpå
dermed	naturligvis

22

Odd-one-out: Find synonymerne

- Pararbejde: Hvilke 3 forbinderord betyder (næsten) det samme? Streg det ord ud, som betyder noget helt andet end de 3 andre. Skriv også kategorien, de 3 ord tilhører.

0. derimod – på den anden side – ~~sikkert~~ – til gengæld

modsatning

1. imidlertid – dog – alligevel – også

2. derfor – bagefter – derpå – dernæst

3. således – desværre – dermed – derfor

4. formodentlig – måske – selvom – muligvis

5. derudover – desuden – nemlig – også

6. bl.a. – m.a.o. – altså – dvs.

7. eftersom – men – fordi – for

8. dvs. – fx – bl.a. – eksempelvis

9. tilmed – ovenikøbet – endda – følgelig

10. også – idet – ligeledes – ligesom

- Tjek **forbinderord** side 6-7 eller side 28-29 i *Skriveguiden*.

23 Indsæt forbinderord

- Indsæt forbinderord fra boksen. Du skal bruge alle ordene.

så for alligevel måske
nemlig selvom derfor fordi

- Der vil komme flere fyringer, _____ firmaet har nu økonomisk underskud.
- Der vil komme flere fyringer, _____ firmaet nu har økonomisk underskud.
- Der vil komme flere fyringer, firmaet har _____ økonomisk underskud nu.
- Firmaet har økonomisk underskud, _____ vil der komme flere fyringer.
- Firmaet har økonomisk underskud, _____ der vil komme flere fyringer.
- _____ firmaet har økonomisk underskud, har der ikke været nogen fyringer.
- Firmaet har økonomisk underskud, _____ har der ikke været nogen fyringer.
- _____ vil der komme flere fyringer. Vi ved det ikke endnu.

24 Indsæt forbinderord

- Indsæt forbinderord fra boksen. Du skal bruge alle ordene.

bl.a. dvs. tidligere fx
heller ikke selvom samtidig til sammenligning

- _____ gik mange kvinder hjemme, og mændene forsørgede familien.
- I Danmark fik kvinder stemmeret i 1915. _____ fik de franske kvinder først stemmeret i 1944.
- I Danmark er valgretsalderen 18 år, _____ man kan stemme ved folketingsvalg og kommunalvalg, når man er fyldt 18 år.
- Jeg synes, man burde betale et mindre beløb, når man går til lægen, _____ 100 kr. for hvert lægebesøg.
- I Danmark er det ikke tilladt at slå børn. I Sverige er det _____ tilladt.
- Jeg elsker at læse, _____ de gamle russiske forfattere.
- Børn spiser mere junkfood, og _____ dyrker de mindre motion.
- _____ hun havde forberedt sig godt, dumpede hun til testen.

25

Indsæt forbinderord

- Indsæt forbinderord fra boksen. Du skal bruge alle ordene.

heldigvis

selvfølgelig

desværre

alligevel

nemlig

til gengæld

altså

bl.a.

- Der er to årsager til stigningen i livsstilsygdomme, _____ rygning og alkohol.
- Der er mange årsager til stigningen i livsstilsygdomme, _____ rygning og alkohol.
- Jeg har ingen penge, så jeg bliver _____ nødt til at sælge min bil.
- _____ var der en læge til stede, da han fik et hjerteanfald.
- _____ kommer jeg til festen, det er da klart.
- Jeg er altid træt om morgenens. _____ er jeg frisk om aftenen.
- Hun var meget sulten. _____ spiste hun ingenting.
- Vasen er fra 1920'erne, den er _____ næsten hundrede år gammel.

26

Indsæt forbinderord

- Indsæt forbinderord fra boksen. Der er to ord, du ikke skal bruge.

derfor

eftersom

også

desværre

formodentlig

naturligvis

for

heldigvis

derpå

heller ikke

- Poul blev kørt ned af en bil, men der skete _____ ikke noget alvorligt.
- Jeg har _____ ikke tid til at hjælpe dig.
- Anna har ikke kørekort. Det har John _____.
- Han ser ikke så godt mere. _____ har han fået briller.
- Hun er ked af det, _____ hun lige har mistet sit arbejde.
- Først skal vi besøge familien i England, _____ skal vi holde ferie i Spanien.
- Hvis jeg må låne din bil, vil jeg _____ køre forsigtigt.
- Jeg må _____ godt låne hendes bil, men jeg er ikke sikker.

Indsæt forbinderord

Parabejde: Indsæt **forbinderord** fra side 6-7 i *Skriveguiden*. Der er flere muligheder.

1. Han er syg og kan _____ ikke komme til mødet i dag.
2. Han blev hjemme, _____ han var syg.
3. Hun ordner altting derhjemme, _____ hun har meget travlt.
4. Peter _____ Tom var dygtige til fransk. De var også gode til spansk.
5. Peter _____ Tom kunne tale dansk, men de var gode til svensk.
6. Hun er meget populær, _____ blandt drengene.
7. Under en skilsmisse skal man _____ tænke på børnene, og hvad der er bedst for dem.
8. Det er sjovt at gå til dans, og _____ er det god motion.
9. Huset er stort og velholdt. _____ er beliggenheden god.
10. Jeg køber tit økologiske varer, _____ mælk, frugt og grøntsager.
11. Han kan ikke lide øl. Han kan _____ godt lide vin.
12. Jeg var syg. _____ gik jeg i skole.
13. Jeg gik i skole, _____ jeg var syg.
14. Det løser ikke problemerne. Jeg tror _____, at problemerne vil vokse.
15. Jeg er ikke enig med dig. Jeg synes _____, at de rige skal betale mere i skat.
16. I næste uge har vi _____ fri.
17. Der skal bygges flere sportshaller, _____ folk får lyst til at dyrke motion.
18. De har en lille lejlighed. _____ har de et stort sommerhus.
19. Jeg kom for sent op, _____ mit vækkeur ringede ikke.
20. Der kommer _____ snart en ny regering. Jeg er træt af den, vi har nu.

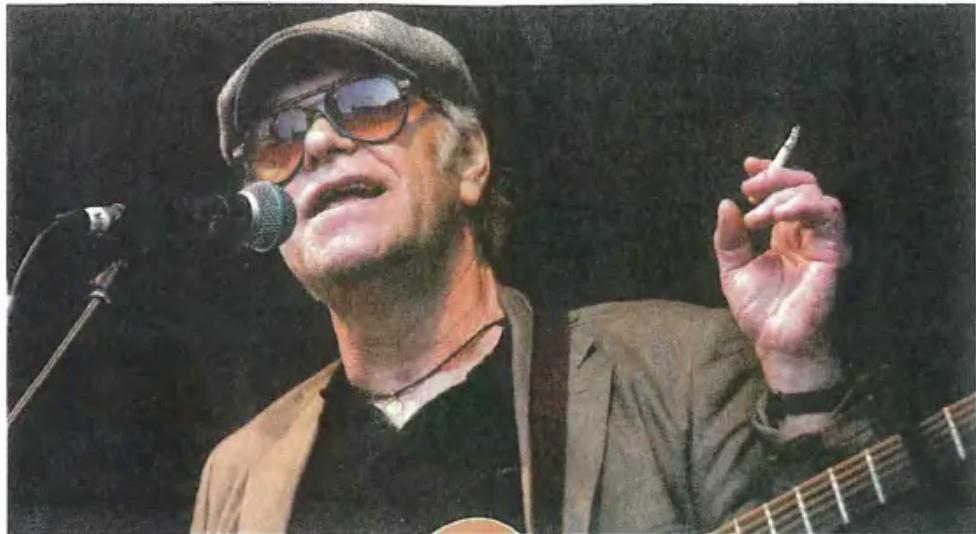
28 Forbinderords betydning og ordstilling

- Pararbejde: Læs teksten side 29, og snak om de markerede forbinderord: Hvad betyder de her? Skriv betydningen ud for ordet.
- Hvordan er ordstillingen i sætningerne med de markerede forbinderord? Skriv eksempler her:

HS-konjunktion → SVA	for hans forældre blev allerede skilt ... S V A
LS-konjunktion → SAV	eftersom de ikke havde ret mange penge ... S A V
Adverbium → VS (A)	Derefter mistede han kontakten ... V S

- Indsæt forbinderord, så sammenhængen bliver logisk forståelig. Brug listen med **forbinderord** side 6-7 eller 28-29 i *Skriveguiden*. Der kan være flere muligheder.

1. Kim Larsen voksede op i fattigdom. Som voksen blev han _____ en af landets bedst sælgende musikere.
2. Han voksede op med sin mor og storebror, _____ forældrene allerede blev skilt, da han var 5 år.
3. De var fattige og måtte _____ tit til pantelåneren.
4. _____ han gerne ville leve af musikken, tog han først en uddannelse som lærer.
5. Gasolin havde stor succes. _____ blev gruppen opløst allerede i 1978. _____ rejste Kim Larsen til USA.
6. Han begyndte at skrive sange på engelsk, _____ han nu ville prøve at gøre karriere som rocksanger i USA. _____ opholdet i USA var ikke nogen succes.
7. I 1984 skrev Kim Larsen manuskriptet til filmen "Midt om natten". _____ skrev han musikken og spillede hovedrollen i filmen. Filmen blev en stor succes, og det blev albummet med sangene fra filmen _____.
8. Kim Larsen opfatter sig selv som en gammel gadedreng, og _____ sagde han nej tak til at modtage ridderkorset.
9. _____ Kim Larsen _____ dronning Margrethe er kendte for at være storrygere.

KIM LARSEN

præcisering

Kim Larsen – eller rettere Kim Melius Flyvholm Larsen, som er hans fulde navn, – blev født den 23. oktober 1945 i København. Kim Larsen er en af Danmarks mest populære musikere og kaldes ofte Danmarks nationalsanger eller folkepoet. Igennem hele sin karriere har han været en af landets bedst sælgende kunstnere og har i dag en egenkapital på over 45 millioner kroner.

Kim Larsen voksede imidlertid op i fattigdom. Det meste af barndommen boede han alene med sin mor og størebør, for hans forældre blev allerede skilt, da han var fem år. Derefter mistede han kontakten til sin far.

Moren arbejdede på kontor om dagen, og samtidig uddannede hun sig til lærer om aftenen. Eftersom de ikke havde ret mange penge, måtte de ofte ned til pantelåneren. Dengang kunne man nemlig gå til pantelåneren og fx sætte symaskinen i pant og få penge på den måde.

Kim Larsen begyndte allerede som 14-årig at spille guitar og skrive sange. Han ville være musiker, men han tog alligevel først en uddannelse som lærer.

I 1969 dannede Kim Larsen rockgruppen Gasolin sammen med Franz Beckerlee, Wili Jönsson og Bjørn Uglebjerg (i 1971 Søren Berlev). I 1971 udgav gruppen sin første LP, og hurtigt blev Gasolin Danmarks største rockband.

Gruppen blev desværre opløst allerede i 1978, selvom de stadig havde stor succes.

I årene 1980-82 bosatte Kim Larsen sig i New York og begyndte at skrive sange på engelsk, idet han nu var fast besluttet på at gøre karriere som rock-sanger på det amerikanske marked. Her havde han derimod ikke succes.

Så Kim Larsen rejste hurtigt tilbage til Danmark, hvor han skrev manuskriptet til filmen "Midt om natten". Han skrev, sang og spillede desuden det meste af musikken i filmen, ligesom han også selv spillede hovedrollen. Både film og album blev en stor succes, ja faktisk blev albummet med sange fra filmen det mest solgte danske album nogensinde.

Senere dannede Kim Larsen gruppen Kim Larsen & Kjukken, og de laver stadig musik og koncerter. Kim Larsen har været gift 3 gange og har 6 børn i alt.

I 2006 sagde Kim Larsen nej tak til et ridderkors. I en pressemeldelse sagde han bl.a.:

"Da jeg ikke synes, det sommer sig for en gammel gaderdreng og popsanger at føre sig frem med kors og bånd og stjerner, takker jeg nænt nej til ridderkorset ... Det kunne ellers have været hyggeligt at ryge en smøg med dronningen inde i privaten – hvis hun ellers må for personalet."

29

Fejlretning: Betydning

- Pararbejde: I hver sætning nedenfor er der forkert brug af forbinderord. Find fejlen, snak om problemet, og skriv den rigtige sætning. Der kan være flere muligheder.

1. Hun taler tre sprog flydende, fx spansk, fransk og engelsk.

2. Både Anna og John har ikke fået lønforhøjelse.

3. Han har ikke ret mange penge. Derfor har han lige købt en ny bil.

4. Jeg har en god løn og ikke særlig gode arbejdsforhold.

5. Jeg sagde op, selvom jeg ikke kunne lide mit job.

6. Chefen er altid sur, og kollegaerne er også ikke så flinke.

30

Fejlretning: Ordstilling

- Pararbejde: I hver sætning nedenfor er der en ordstillingsfejl. Find fejlen, snak om problemet, og skriv den rigtige sætning. Der kan være flere muligheder.

1. Selvom jeg har skrevet mange ansøgninger, jeg har ikke fået noget job.

2. Han er glad for at bo i Danmark, selvom han kan ikke tale dansk.

3. Jeg har ingen penge, så muligvis jeg bliver nødt til at sælge min bil.

4. Der er mange fordele ved at bo på landet, bl.a. det er billigere.

5. Til gengæld der skal være gode pasningsmuligheder for børnene.

31

Forbind sætninger med forbinderord

- Pararbejde: Nedenstående sætninger hænger ikke sammen. Forbind sætningerne med forbinderord således:
A læser den første sætning. B forbinder de to sætninger med et forbinderord og læser den næste sætning, fx Jeg skriver til dig. Du tager ikke telefonen.

A: Jeg skriver til dig.

B: **F**or du tager ikke telefonen./ **F**ordi du ikke tager telefonen.
S V A S A V

Bagefter bytter A og B roller. Pas på ordstillingen. Der er flere muligheder.

1. Jeg har ringet til dig mange gange. Du tager ikke telefonen.
 2. Jeg kom for sent på arbejde. Der var meget trafik.
 3. Jeg kom for sent på arbejde. Jeg tog af sted i god tid.
 4. Han gik sent i seng hver aften. Han var altid frisk om morgenens.
 5. Hun var tit syg. Hun var næsten altid i godt humør.
 6. Hun har skrevet mange ansøgninger. Hun har ikke fået noget job.
 7. Jeg spiser mange grøntsager. Jeg kan ikke så godt lide kød.
 8. Han festede hele natten. Han gik direkte på arbejde.
 9. Han er arbejdsløs. Han har problemer med helbredet.
 10. Han var ikke så svagelig, som han så ud. Han var meget stærk.
 11. Jeg har en god løn. Jeg har ikke særlig gode arbejdsforhold.
 12. Dave var til modultest i mandags. Erika var til modultest i mandags.
 13. Dave bestod ikke modultesten. Erika bestod ikke modultesten.
 14. Huslejen er steget. Vi skal betale 1.000 kr. mere pr. måned.
 15. Jeg læste avis. Jeg ventede på bussen.
 16. Hun cyklede på arbejde. Det sneede meget.
 17. De tog til New York. De tog til Florida.
 18. Jeg har meget travlt. Jeg er træt om aftenen.

32 Skriv tekster med forbinderord

- De 4 tekster er skrevet helt uden forbinderord og med meget korte sætninger.
- Pararbejde: Skriv teksterne igen, og giv dem flow ved at binde nogle af sætningerne sammen ved hjælp af forbinderord. Brug listen med **forbinderord** side 6-7 eller 28-29 i *Skriveguiden*. Der er flere muligheder.

Delphine kommer fra Frankrig.
Hun taler mange sprog.
Hun taler engelsk og spansk.
Hun taler ikke dansk.
Hun vil gerne lære dansk.
Hun har meldt sig til et danskkursus.

Peter er 25 år.
Han kommer fra England.
Han har studeret i Danmark.
Han blev færdig med sin uddannelse som grafisk designer sidste år.
Han fik arbejde på et reklamebureau.
Reklamebureauet gik dårligt.
Det måtte lukke.
Peter blev fyret.
Han har søgt mange job.
Han har været til mange jobsamtaler.
Han har ikke fået noget job.
Han skal kunne dansk.
Han vil begynde på en sprogskole.

Anna arbejdede i et computerfirma.
Hun var træt af sit job.
Hun sagde op.
Hun solgte sin lejlighed.
Hun ville rejse et år til udlandet.
Hun rejste til USA.
Hun arbejdede forskellige steder.
Hun arbejdede på en farm.
Hun arbejdede på en restaurant.
Hun kunne ikke lide at arbejde med dyr.
Hun kunne godt lide at lave mad.
Hun rejste tilbage til Danmark.
Hun åbnede en restaurant i Odense.

I byen eller på landet?

Der er flere fordele ved at bo i byen end på landet.

I byen er det lettere at få en uddannelse.
I byen er det lettere at finde arbejde.

Byen har bedre kulturtildelser.
I byen er der mange teatre, biografer, museer.
Byen har bedre sportsfaciliteter.
Der er svømmehaller, idrætshaller, sports-
klubber.

I byen er der bedre tog- og busforbindelser og kortere afstande til altting.
Der er også ulemper ved byen.
Der er støj og luftforurening.
Det er dyrere end at bo på landet.
Jeg foretrækker at bo i byen.

Skriv en fiktiv historie

- Gruppearbejde: I skal sammen skrive en fiktiv historie. Hver gruppe får et ark med 8 forbinderord, som alle skal indgå i historien. Kopiarkene findes i lærervejledningen.
- Læs og ret historierne sammen på holdet.

Indsæt forbinderord i teksten

- Indsæt forbinderordene i teksten nedenfor. Der er to ord, du ikke skal bruge.

men

for

også

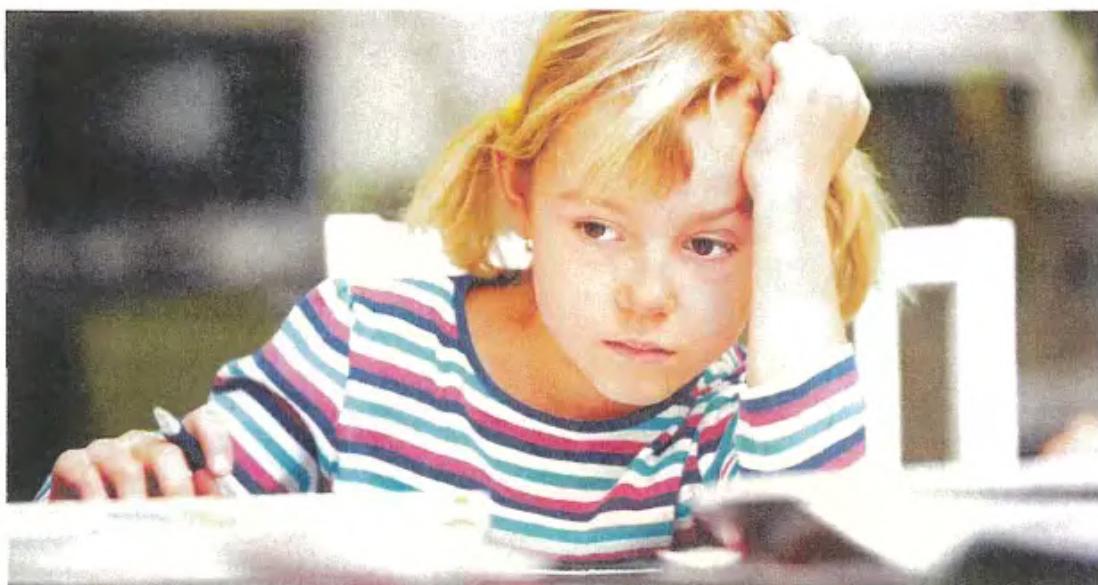
eftersom

derimod

derfor

nemlig

heller ikke

Lektier eller ej

Lektier er en plage i dagligdagen for mange børn – og for mange voksne. Mange konflikter i de danske børnefamilier opstår pga. lektier.

..... det behøver ikke at være sådan. Meget taler for, at man lige så godt kunne afskaffe lektierne, det ikke er bevist, at de gør børnene dygtigere. Det mener gymnasielærer og forsker Flemming B. Olsen. "Vi ved stort set ikke, om børnene

får noget godt ud af lektierne. Men der er ikke meget, der tyder på det. er det nemt at finde eksempler på, at de ikke hjælper. Meget tyder på, at lektier gør mange skoletrætte, og kan de få nogle børn til at stoppe i skolen. Vi er altid gået ud fra, at lektier virker, men mine undersøgelser peger i retning af, at det ikke passer," siger Flemming B. Olsen.

Indsæt forbinderord i teksten

- Indsæt forbinderordene i teksten nedenfor. Der er to ord, du ikke skal bruge.

desuden

alligevel

heller ikke

men

først

eksempelvis

selvom

især

Kvinden er familiens sundhedsminister

Uden kvinder er mange mænds sundhed dårlig. Det ses _____, når man taler om en sygdom som diabetes 2. Diabetes 2 er en livsstilssygdom, der _____ rammer overvægtige, som spiser usundt og motionerer for lidt. Mænd med diabetes gider ikke spise sundt, og de går _____ til lægen med deres symptomer. Mænd er generelt dårlige til at være patienter. Det mener chefpsykolog Svend Aage Madsen, der har undersøgt, hvorfor mænd er mere syge og dør tidligere end kvinder. Han har hørt om eksempler, hvor mænd

_____ reagerer på deres diabetes, når deres tær er rådnet halvt væk.

I mange familier er det kvinden, der tager sig af hele familiens sundhed. Hun står for at købe frugt og grønt og lave mad, der holder familien så sund som muligt. _____ er det som regel kvinden, der henvender sig til lægen, ikke kun når børnene er syge, _____ også når det er manden, som er syg. "Ofte er det konen, der ringer og aftaler en tid hos lægen. Når en mand så ikke har en kone til at hjælpe, bliver det endnu værre," siger Svend Aage Madsen.

Indsæt forbinderord i teksten

- Indsæt forbinderordene i teksten nedenfor. Der er to ord, du ikke skal bruge.

derpå

for

eller

ovenikøbet

men

og

så

selvom

faktisk

når

Unge får stress af deres smartphone

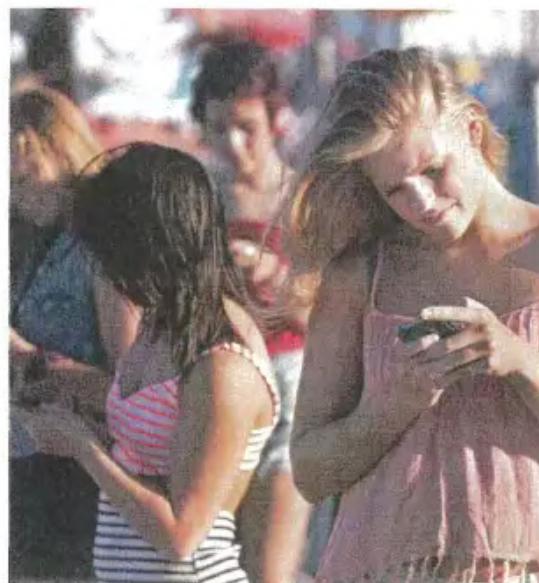
Unge bruger deres smartphone så meget, at de bliver stressede, viser en ny undersøgelse. Omkring tre ud af fire danske gymnasieelever har en smartphone, _____ den fylder så meget i deres bevidsthed, at det virker stressende på dem. Det viser en undersøgelse af 15-19-åriges mobilvaner og deres trivsel.

Mange unge bruger deres smartphone i undervisningen, i bussen på vej til skole, ja _____ mens de er sammen med vennerne.

Den 17-årige gymnasielev Benedikte Sofie Martinussen tører ikke med at erkende, at smartphonen fylder enormt meget i hendes liv. Hvis man ikke jævnligt tjekker sin smartphone, _____ kommer man ganske enkelt bagud, siger hun.

"Det er en refleks. Man trækker bare sin smartphone op med det samme, _____ man vil gerne følge med i tingene," siger hun.

Ifølge undersøgelsen har tre ud af fire gymnasieelever svært ved lave andre ting, de har indstillet mobilen til at

give besked om sms'er og beskeder på Facebook.

Cand. public. Søren Hebsgaard, som har lavet undersøgelsen, er ikke i tvivl om, at de unges brug af smartphonen har nået et niveau, hvor de negative konsekvenser overskygger de positive.

"Når de unge bruger deres smartphone så meget, betyder det, at de bliver stressede. Rigtig mange af dem kan _____ slet ikke koncentrere sig, _____ de prøver," siger Søren Hebsgaard.

Tre ud af fire svarer ifølge undersøgelsen på sms'er, i det samme øjeblik de tikker ind, _____ inden for fem minutter. Og hver tredje synes, det er "dårlig stil", hvis de først får svar tilbage på en sms efter mere end fem minutter.

Indsæt det rigtige forbinderord i teksten

- Læs teksten *Unge med ondt i sjælen*.

Der er fjernet 8 forbinderord, og de 8 huller er angivet med tallene 1-8.

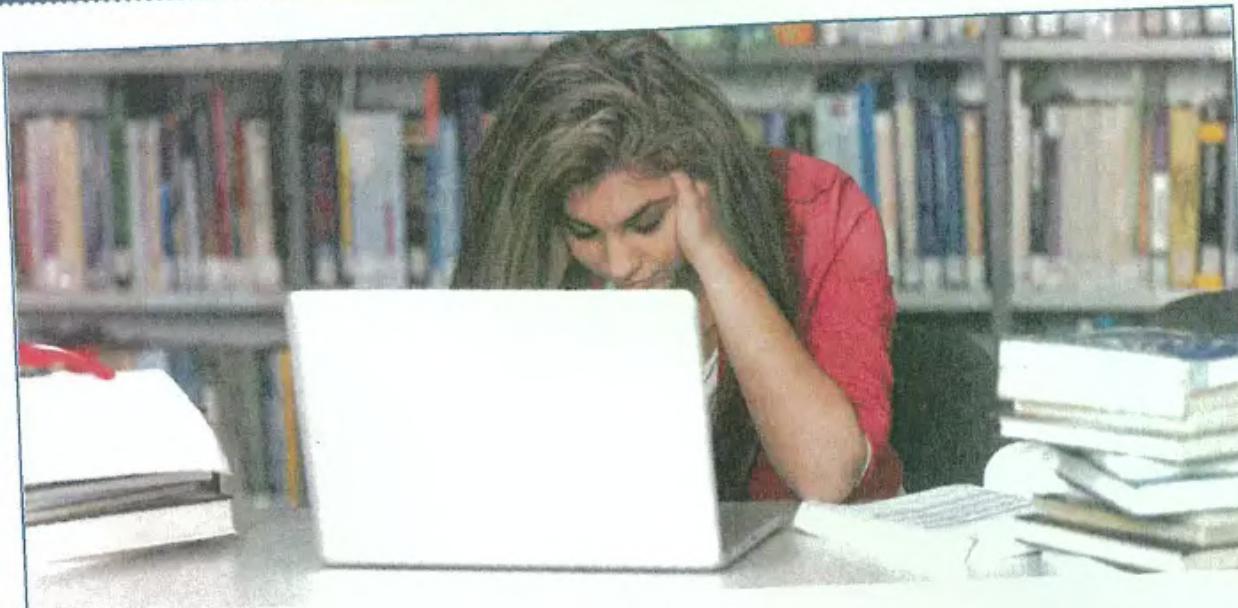
I skemaet nedenfor er der for hvert hul (1-8) angivet 4 ord: A, B, C og D.

- Sæt kryds i skemaet ved det ord, der passer til hvert af hullerne i teksten.

Der er et eksempel angivet som 0.

	A	B	C	D
0	også	og	✗ men	heller ikke
1	dermed	men	derfor	således
2	derpå	også	nemlig	eftersom
3	for	m.a.o.	derimod	derfor
4	Til gengæld	Ovenikøbet	Desværre	Selvfølgelig
5	først	også	især	omvendt
6	men	desuden	eller	heller ikke
7	derfor	først og fremmest	samtidig	fordi
8	heldigvis	dermed	hvorimod	selvom

- Tjek skemaet to og to, og snak om, hvad forbinderordene betyder. Se evt. listen med **forbinderord** side 6-7 eller 28-29 i *Skriveguiden*.

Unge med ondt i sjælen

Stress, antidepressiv medicin, angstafald (0) ... psykologkonsultationer. Umiddelbart kan det lyde som fænomener, der hører voksenlivet til, (1) ... ifølge en undersøgelse, Politiken har foretaget, rammer psykiske problemer oftere end tidligere de unge.

De unge rammes (2) ... af stress og angst og tynges af manglende selvtillid og har i stigende grad brug for psykologhjælp, viser undersøgelsen.

"Der er et forøget pres på de unge fra Facebook og andre sociale medier om, at de skal have succes i deres liv. Det kan være barskt, (3) ... livet er ikke altid så godt og glamourøst som på Facebook," siger Rie Rasmussen, formand for Dansk Psykologforening.

Og konkurrencen er hård, bekræfter formanden for gymnasieelevernes organisation, Phillip Dimsits. "Der ligger et større forventningspres på os unge, end der har gjort

tidligere. (4) ... kan vi unge sige fra, men vi spiller med på de spilleregler, samfundet har sat op", siger Phillip Dimsits.

Og netop samfundet har et stort ansvar. Det siger Noemi Katzenelson, leder af Center for Ungdomsforskning ved Aalborg Universitet. "Konkurrencen er benhård. Der er en konkurrencetænkning i vores samfund, som siver ind under huden på de unge, (5) ... pigerne, som hele tiden synes, de kan præstere bedre," siger Noemi Katzenelson.

Som eksempler på de unges store fokus på at præstere nævner hun, når gymnasiepiger fravælger at holde frikvarter, (6) ... når de trækker sig helt ud af en uddannelse, (7) ... de ikke kan præstere 12-taller, og (8) ... hellere vil vente med at tage uddannelsen, til de har overskud til at gøre det helt perfekt.

Politiken 7. september 2013 / baseret på artiklen "Studievejledere møder flere unge med ondt i sjælen" af Marie Hjordal / forkortet og omskrevet

Indsæt det rigtige forbinderord i teksten

- Læs teksten *De uselvstændige unge*.

Der er fjernet 10 forbinderord, og de 10 huller er angivet med tallene 1-10.

I skemaet er der for hvert hul (1-10) angivet fire ord: A, B, C og D.

- Sæt kryds i skemaet ved det ord, der passer til hullerne i teksten.

	A	B	C	D
1	bagefter	faktisk	omvendt	så
2	derimod	heller ikke	nemlig	eftersom
3	fx	m.a.o.	dvs.	ligeledes
4	derfor	for	imidlertid	ovenikøbet
5	tilmed	imidlertid	derpå	selvom
6	For	Til gengæld	Også	Heller ikke
7	og	m.a.o.	dvs.	eksempelvis
8	dog	men	selvom	endda
9	Kort sagt	Eksempelvis	Også	Desuden
10	eftersom	derudover	formentlig	alligevel

- Tjek skemaet to og to, og snak om, hvad forbinderordene betyder. Se evt. listen med **forbinderord** side 6-7 eller 28-29 i *Skriveguiden*.

De uselvstændige unge

Indlæg af Pia Lang

Man diskuterer ofte, om de unge er blevet mere uselvstændige i dag, end de var tidligere.

Det mener jeg, at de er. Jeg mener (1) ... at de unge er langt mere uselvstændige i dag end for bare 10 år siden.

Det skyldes de mange serviceforældre, også kaldet curlingforældre, der fejer for deres børn, så alle ujævnheder fejes væk. Det er (2) ... blevet mere og mere almindeligt, at forældre overbeskytter deres børn og ordner altting for dem.

I et misforstået forsøg på at hjælpe er der mange forældre, som (3) ... laver de unges lektier, sørger for, at de kommer op om morgenen, pakker deres tasker, smører deres mad-

pakker, vasker deres tøj og ringer til lægen for dem. Mange unge får (4) ... lommepenge, uden at de skal røre en finger derhjemme.

Men børn og unge har (5) ... brug for, at man stiller krav til dem. (6) ... så lærer de at tage ansvar. Unge uden ansvar bliver usikre og hjælpeløse og risikerer at opgive (7) ... at tage en uddannelse, når der stilles krav til dem. Så (8) ... teenagere ikke altid er så glade for at få stillet krav, er det nødvendigt for at styrke dem senere i livet.

(9) ... skal de mange serviceforældre holde op med at ordne altting for deres børn og begynde at stille krav til dem. Ellers får vi (10) ... en ny generation af uselvstændige og uansvarlige voksne, der ikke tror på sig selv.

Indsæt det rigtige forbinderord i teksten

- Læs teksten *Flere og flere ældre*.

Der er fjernet 10 forbinderord, og de 10 huller er angivet med tallene 1-10.

I skemaet er der for hvert hul (1-10) angivet fire ord: A, B, C og D.

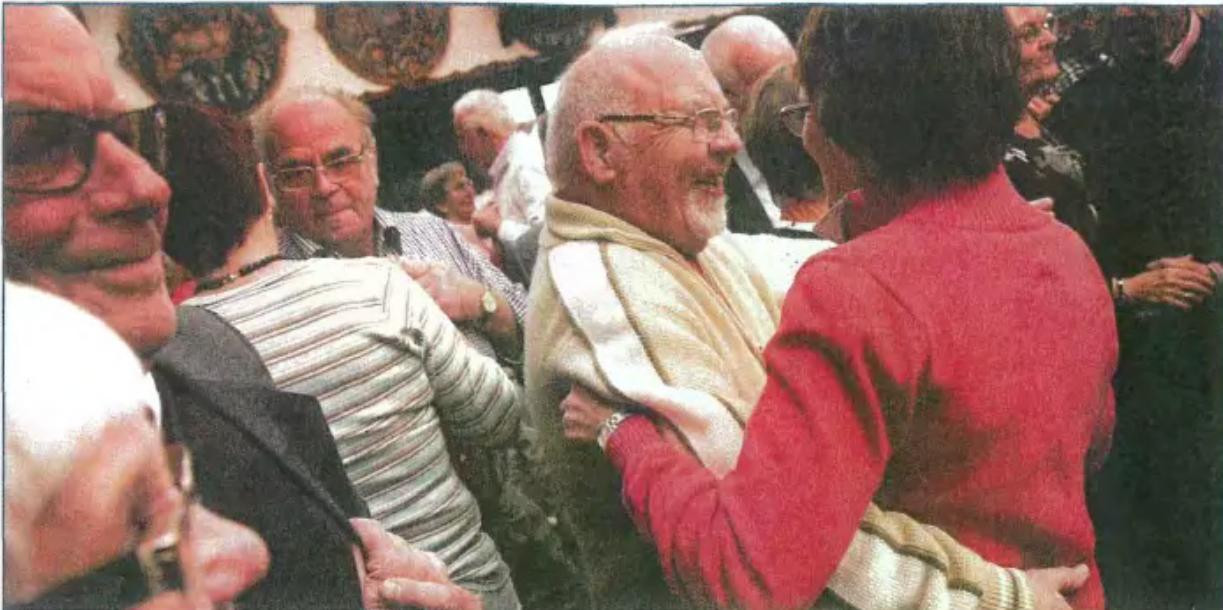
- Sæt kryds i skemaet ved det ord, der passer til hvert af hullerne i teksten.

	A	B	C	D
1	derudover	til sammenligning	ligesom	således
2	desuden	også	nemlig	eftersom
3	fordi	m.a.o.	derimod	heller ikke
4	for	fordi	altså	alligevel
5	først	også	selvfølgelig	derfor
6	Men	Desuden	Til gengæld	Heller ikke
7	fordi	eksempelvis	samtidig	ligeledes
8	så	derfor	alligevel	fx
9	faktisk	hvorimod	især	desværre
10	eftersom	bl.a.	alligevel	dermed

- Tjek skemaet to og to, og snak om, hvad forbinderordene betyder. Se evt. listen med **forbinderord** side 6-7 eller 28-29 i *Skriveguiden*.

• Lav testen **Forbinderord**.

Flere og flere ældre

15 procent af den danske befolkning er over 65 år, og det tal forventes at stige. Ifølge Danmarks Statistik vil antallet af ældre stige hvert eneste år, (1) ... at antallet af personer over 65 år vil udgøre ca. 25 procent af befolkningen i 2042.

I 2050 vil den danske befolkning være vokset til over 6 millioner. Denne udvikling skyldes ikke, at kvinder i Danmark føder flere børn – danske kvinder får (2) ... kun 1,8 barn i gennemsnit – men (3) ... at der bliver flere ældre, (4) ... vi generelt lever længere.

Det er (5) ... både godt og glædeligt, at vi lever længere nu. (6) ... det betyder også, at der bliver flere og flere, som skal forsørges af færre og færre yngre, som arbejder og betaler skat. For at samfundet skal kunne klare denne opgave – og de mange andre samfundsopgaver som (7) ... uddannelse, børnepasning og

sundhedsvæsen – forsøger man politisk at få de ældre til at blive længere på arbejdsmarkedet. Først og fremmest har politikerne ændret pensionsalderen, (8) ... den gradvist bliver højere. I dag er pensionsalderen 65-68 år, alt afhængigt af hvor gammel man er. Hvis man er født før 1957, kan man gå på pension, når man er 65 år, (9) ... personer født efter 1960 først kan gå på pension, når de er 67 år. På den måde bliver folk længere på arbejdsmarkedet, de er kortere tid på pension og betaler (10) ... skat i flere år.

Det er ikke kun i Danmark, at der bliver flere og flere ældre. Tendensen med flere ældre vil være den samme i resten af verden. Ifølge FN vil andelen af de 60-årige fordobles i løbet af de næste 40 år, således at 22 procent af hele verdens befolkning vil være over 60 år mod 11 procent i dag.

DEL 2

Argumentation

En argumenterende tekst er en tekst, hvor man giver udtryk for sin mening.

En argumenterende tekst kan være:

et læserbrev

et indlæg (fx et blogindlæg)

en artikel

en kommentar (fx en facebookkommentar)

Teksten kan også være et svar på et læserbrev eller en artikel, som man forholder sig til.
I en argumenterende tekst skal du skrive din personlige holdning til et bestemt emne eller en situation – og du skal argumentere for denne holdning, dvs. skrive hvad du mener og hvorfor:

Et hovedsynspunkt

+

Argumentation: et eller flere argumenter

En argumenterende tekst skal altså indeholde argumenter for dit synspunkt. Derfor er det vigtigt, at det står klart for læseren, hvad du gerne vil argumentere for. Dit hovedsynspunkt skal stå i begyndelsen af teksten, så du kan bruge resten af pladsen på at komme med argumenter, som underbygger dit synspunkt.

En argumenterende tekst bør indeholde:

**Indledning:
Præsentation af
emnet**

Synspunkt

Argumenter

**Afslutning /
konklusion**

Argumenterende teksters opbygning

1 Kategorisering: Opbygning af en argumenterende tekst

Model 1 Opbygning af en argumenterende tekst

1. En sigende overskrift

Den må gerne tydeliggøre dit hovedsynspunkt. Fx

2. En kort indledning

Her præsenterer du helt kort tekstens emne og baggrunden for, at du skriver. Skriv gerne nogle fakta, som ikke kan diskuteres. Fx

3. Dit synspunkt

Skriv det kort og præcist. Fx

4. Argumentation

Uddyb dit synspunkt med argumenter og eksempler, der kan underbygge dine argumenter. Fx

5. En afslutning

En kort konklusion, hvor du gentager dit hovedsynspunkt eller kommer med en opfordring til at handle. Fx

- Gennemgå model 1 på holdet.
- Pararbejde: Læs sætningerne i boksen på næste side. Sætningerne er eksempler på:
 1. en sigende overskrift
 2. en kort indledning
 3. et synspunkt
 4. en argumentation
 5. en afslutning

- Kategoriser sætningerne, og skriv dem som eksempler i model 1 på side 44.

Jeg mener, at de unge er mere uselvstændige i dag end for bare 10 år siden.

De uselvstændige unge

Kort sagt skal forældre holde op med at ordne altting for deres børn og begynde at stille krav til dem.

Det skyldes de mange serviceforældre, der ordner altting for deres børn.

Man diskuterer ofte, om de unge er blevet mere uselvstændige i dag.

Inden du går i gang med at skrive din tekst, så skriv altid først noter, hvor du opstiller synspunkt og argumenter, så det bliver konkret for dig selv. Brug denne model:

Model 2 Notetagning

Hovedsynspunkt: Unge i dag er uselvstændige

Hvorfor? → Argument: fordi forældre overbeskytter deres børn
fordi forældre ordner altting for deres børn
forældre er i dag = serviceforældre/curlingforældre

Hvordan? → Eksempler: forældre:

- laver de unges lektier
- sørger for, at de kommer op om morgen
- pakker deres tasker
- smører deres madpakker
- vasker deres tøj
- ringer til lægen for dem
- giver dem lommepenge uden at give dem pligter

Evt. undersynspunkt: Unge har brug for, at man stiller krav til dem

Hvorfor? → Argument: så de lærer at tage ansvar
Unge uden ansvar bliver usikre / hjælpeløse / uselvstændige

Konklusion – evt. en opfordring:

- Forældre skal holde op med at ordne altting for deres børn
- Forældre skal stille krav til deres børn

Herefter kan du sammenskrive dine noter til en tekst med en indledning og en afslutning. Det er vigtigt, at teksten hænger sammen – så brug forbinderord.

Til sidst kan du finde en passende overskrift.

- Læs modelteksten *De uselvstændige unge* side 46, og læg mærke til tekstens forskellige dele. Find eksempler på forbinderord, og snak om, hvad de betyder. Se evt. **forbinderords betydning** side 6-7 i Skriveguiden.

De uselvstændige unge

Indlæg af Pia Lang

[Indledning] →

Man diskuterer ofte, om de unge er blevet mere uselvstændige i dag, end de var tidligere.

[Hovedsynspunkt]

Det mener jeg, at de er. Jeg mener faktisk, at de unge er langt mere uselvstændige i dag end for bare 10 år siden.

[Argument] →

Det skyldes de mange serviceforældre, også kaldet curlingforældre, der fejer for deres børn, så alle ujævheder fejes væk. Det er nemlig blevet mere og mere almindeligt, at forældre overskytter deres børn og ordner altting for dem.

[Eksempler] →

I et misforstået forsøg på at hjælpe er der mange forældre, som fx laver de unges lektier, sørger for, at de kommer op om morgenens, pakker deres tasker, smører deres madpakker, vasker deres

tøj og ringer til lægen for dem. Mange unge får ovenikøbet lommepenge, uden at de skal røre en finger derhjemme.

Men børn og unge har imidlertid brug for, at man stiller krav til dem.

For så lærer de at tage ansvar. Unge uden ansvar bliver usikre og hjælpeløse og risikerer at opgive eksempelvis at tage en uddannelse, når der stilles krav til dem. Så selvom teenagere ikke altid er så glade for at få stillet krav, er det nødvendigt for at styrke dem senere i livet.

Kort sagt skal de mange serviceforældre holde op med at ordne altting for deres børn og begynde at stille krav til dem. Ellers får vi formentlig en ny generation af uselvstændige og uansvarlige voksne, der ikke tror på sig selv.

[Synspunkt]

[Argument]

[Afslutning]

2

Brainstorm og notetagning

- Par- eller grupperarbejde: Snak om, hvilke argumenter der kunne være for det modsatte synspunkt, dvs. *Unge i dag er selvstændige*. Lav en brainstorm, og skriv noter her:

Notetagning

Hovedsynspunkt: Unge i dag er selvstændige

Hvorfor? → Argument:

Hvordan? → Eksempler:

- Snak om jeres noter på holdet.

Overskrifter

(a) **Skattestop nu!**

(b) **Bevar skatten – bevar velfærden**

(c) **Ned med skatten**

(d) **DIN SKAT – DIN TRYGHED**

(e) **Sænkskatten**

(f) **Skal skatten virkelig være så høj?**

(g) **Vi elsker vores skat**

(h) **Skatten bør sænkes**

(i) **Får vi nok for vores skattepenge?**

(j) **Skatten skaber tryghed**

(k) **Betal din skat – med et smil!**

(l) **Tør vi sænke skatten?**

3 Diskuter overskrifter

- Pararbejde: Snak om overskrifterne i boksen. Hvilken holdning til skatten viser de?

Overskrifter, der har en positiv holdning: _____

Overskrifter, der har en negativ holdning: **a** _____

- Hvilken form har overskrifterne?

en kort og præcis hovedsætning	
en sætning uden verbum	a
en sætning med passiv	
en sætning med imperativ	
et spørgsmål	

EN SIGENDE OVERSKRIFT

En sigende overskrift, der tydeliggør dit hovedsynspunkt, kan fx være:

en kort og præcis hovedsætning	→ a. Skatten skaber tryghed
en sætning uden verbum	→ b. Bilerne ud af byen
en sætning med passiv el. imperativ	→ c. Kongehuset bør afskaffes / Afskaf kongehuset
et spørgsmål	→ d. Skal kriminelle virkelig have så korte straffe?

4

Skriv synspunkter og argumenter til overskrifterne

- Pararbejde: Snak om overskrifterne a. - d. i boksen ovenfor. Hvad tror I, teksterne handler om? Skriv hovedsynspunktet med jeres egne ord, og skriv, hvilke argumenter der kunne være for dette synspunkt. Skriv to argumenter for hvert synspunkt.

Synspunkt:

a. _____

b. _____

c. _____

d. _____

Mulige argumenter:

a. fordi
fordi

b. fordi
fordi

c. fordi
fordi

d. fordi
fordi

5

Lav overskrifter

a. Kongehuset

b. Hashrygning

c. Offentlig transport

d. Facebook

- Lav overskrifter til de 4 emner i boksen. Overskrifterne skal tydeliggøre din holdning.
- Skriv jeres overskrifter på tavlen, og snak om, hvilken overskrift I bedst kan lide.

a. _____

b. _____

c. _____

d. _____

Indledninger

- Emnet "børneopdragelse" er meget vigtigt, og derfor vil jeg gerne skrive om det.
- En god opdragelse er kendtegnet ved, at barnet gør, hvad forældrene siger, er høfligt, viser hensyn osv.
- I dag har børn uden tvivl alt for meget frihed. Efter min mening er en god opdragelse, når børn lærer at vise respekt for andre.
- En god opdragelse kræver hårdt arbejde og involvering af både forældre og pædagoger.
- Børn i Danmark bliver opdraget meget friere i dag end før, hvor der var meget disciplin både i skolen og derhjemme.
- Jeg mener, at en god opdragelse er at opdrage børn til at være gode mennesker.
- Man diskuterer ofte, hvad man skal lægge vægt på i opdragelsen af børn. Men hvad er en god børneopdragelse? Er en fri opdragelse bedre end en streng opdragelse?
- Børneopdragelse er et vigtigt emne, fordi det handler om børn, og det har stor betydning for deres fremtid.**

6

Diskuter indledninger

- Par- eller grupperarbejde: Læs og diskuter indledningerne ovenfor. De er skrevet af kursister som indledning til en tekst om emnet *Børneopdragelse*. Hvad synes I om dem – og hvorfor?

Hvilke indledninger kan du godt lide? _____

Hvilke indledninger kan du ikke lide? _____

EN KORT INDLEDNING

En kort indledning præsenterer emnet og baggrunden – skriv gerne noget faktuelt.
Man kan starte med en af disse generelle vendinger:

Man diskuterer ofte / Der er mange diskussioner om (kriminalitet og straf).

I den senere tid har der været meget diskussion af (kriminalitet og straf).

(Kriminalitet) er blevet et stort problem / er et stigende problem i Danmark.

Antallet af (indbrud og overfald) stiger og stiger / er steget på det seneste.

Dagligt hører man om (indbrud, hærværk og voldelige overfald).

I dag er det almindeligt at (sætte overvågningskameraer op).

7

Skriv indledninger

a. Skatten i Danmark

b. Hashrygning

c. Børns tv-forbrug

d. Facebook

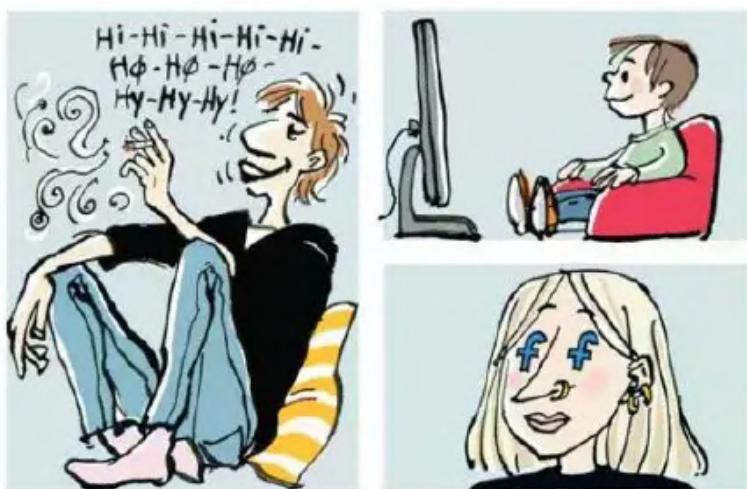
- Skriv en kort indledning til emnerne i boksen. Præsenter emnet og baggrunden for, at du skriver, gerne med nogle fakta, som ikke kan diskuteres. Brug vendinger fra boksen ovenfor.

a. _____

b. _____

c. _____

d. _____

Synspunkt og argumenter

SYNSPUNKT OG ARGUMENTER

I argumenterende tekster skal man kunne:

- skrive en tekst, der udfolder **et synspunkt**, dvs. du skal skrive, hvad du mener.

Synspunkt = din mening:

Børn bør have idræt i skolen hver dag.

- skrive en tekst, der udfolder **et argument**, dvs. forklare, hvorfor du mener, som du gør.

Argumenter = grunde til at du mener, som du gør:

Det er sundt.

Det giver en afvekslende skoledag.

Børn lærer bedre, når de får motion.

Synspunkt og argument kan man binde sammen ved hjælp af forbinderord.

Ved flere argumenter er det en god ide at ordne argumenterne i rækkefølge:

Synspunkt: Jeg mener, at børn bør have idræt i skolen hver dag.

3 argumenter: **For det første** er det sundt, og **for det andet** giver det børnene en afvekslende skoledag. **Endelig** lærer børn bedre, når de får motion.

8

Læs og find synspunkt og argumenter

- Læs facebookindlægget *Flere cykelstier – tak!* Skriv tekstens synspunkt og argumenter på side 53. Brug dine egne ord.

Kim Rasmussen ▶ Københavns Kommune

10 timer ·

Flere cykelstier – tak!

Antallet af cyklister stiger og stiger, især i København.

Der er derfor et stigende behov for flere cykelstier i hovedstadsområdet. Først og fremmest fordi de bløde trafikanter er en utsat gruppe, og der sker alt for mange ulykker, hvor cyklister er indblandet. En mulighed for at gøre det mere sikkert at cykle er, at nettet af cykelstier i hovedstadsområdet bliver udbygget, så de bløde trafikanter ikke skal bruge samme veje som biler.

Synes godt om

Kommentar

Del

Synspunkt:

Argumenter:

9 Diskuter og vurder argumentationen

- Hvad synes du om argumentationen nedenfor? Vurder argumentationen, og sæt X.

	god	ok	dårlig
1. De unge drikker alt for meget. Det kan jeg se hver weekend, når jeg går i byen.	☐	☐	☐
2. Det er ikke bevist, at hash er skadeligt. Derfor bør det være lovligt at købe og ryge hash.	☐	☐	☐
3. Alt for mange børn kommer i skole uden en madpakke. Derfor bør kommunerne tilbyde sund mad gratis i alle skoler.	☐	☐	☐
4. Mænd er bedre chefer end kvinder. Det er derfor, der er så få kvindelige chefer.	☐	☐	☐
5. København er ved at drukne i biler. Så vi må have betalingsveje, hvor bilisterne betaler for at komme ind og ud af byen.	☐	☐	☐
6. De unge kører i bil i skole, fordi de ikke tænker på miljøet.	☐	☐	☐
7. Skatten skal sættes ned, fordi den er alt for høj. Nogle betaler over 50 % i skat. Til sammenligning betaler man kun 25 % i England.	☐	☐	☐
8. Jeg går ind for aktiv dødshjælp, fordi mennesker bør have fuld selvbestemmelse over deres liv og dermed også over deres død.	☐	☐	☐

10 Læs politiske partiers synspunkter og argumenter

- Læs de 4 tekster. Hvilke politiske partier repræsenterer de, tror I? Match teksterne med partierne nedenfor. Der er to politiske partier, du ikke skal bruge.

Liberal Alliance

Dansk Folkeparti

Venstre

Alternativet

Enhedslisten

Socialdemokratiet

A

Bæredygtig integration

Det overordnede formål med vores integrationspolitik er at styrke den sociale bæredygtighed gennem en integrationspolitik, der skaber grundlaget for et nyt vi. Vores integrationspolitik genoplyver af samme grund princippet om, at integration er en tovejsproces. Dette betyder, at det ikke kun er nye borgere, der skal tage ansvar for integrationsprocessen. Majoritetsbefolkningen skal også spille en rolle og proaktivt indgå i en inddragende forandringsproces, der indbyder etniske minoriteter til ligeværdig deltagelse på alle niveauer af samfundslivet. Alle inviteres til at tage del i fællesskabet som ligeværdige medlemmer.

B

Stram udlændingepolitik

Ingen kan være tjent med, at Danmark modtager flere udlændinge, end samfundet kan absorbere. Ingen kan være tjent med, at ledige indvandrere får lov til at gå ubeskæftigede rundt – og ingen kan være tjent med, at vi i misforstået godhed lader værdier som frihed, ligestilling og demokrati underminere.

Derfor er klare krav et helt centralt element i den nødvendige integration af de indvandrere, som nu engang er her. Vi skal stille krav om, at indvandrere uddanner sig og deltager på arbejdsmarkedet, så de kan bidrage til den velfærd, som de nyder godt af. Og vi skal stille krav om, at indvandrere følger danske love, regler og grundlæggende værdier som ligestilling, demokrati og ytringsfrihed – for kun på den måde kan vi sikre, at vi også i fremtiden har et godt, dansk samfund.

C

Ansvarlig arbejdskraftindvandring

Danmark skal være et åbent land for dem, der kan og vil. Vi vil gøre det så let som muligt for udlændinge at komme hertil for at arbejde eller være sammen med en ægtefælle i de tilfælde, hvor det ikke udgør et problem for hverken integrationen eller statskassen. Derfor vil vi etablere mulighed for, at borgere fra en række lande lettere kan komme til Danmark for at arbejde. På samme måde vil det i fremtiden blive lettere for udlændinge, der er integrationsegnede, at få familiesammenføring.

Til gengæld skal Danmark være et lukket land for dem, der ikke vil. Der er desværre for mange udlændinge, der gerne vil til Danmark, der ikke bekender sig til grundlæggende, danske værdier som demokrati, ytrings- og religionsfrihed og ligestilling mellem kønnene. På samme måde er der også udlændinge i Danmark, der misbruger deres ophold til at lave kriminalitet. Derfor vil vi stramme reglerne for udlændinge, der kun vurderes til at være potentielt integrationsegnede, og stramme udvisningsreglerne.

D

Drop tilknytningskrav og 24-årsregel

Det skal være muligt at deltage på lige fod i samfundet uanset etnisk baggrund. Det forudsætter arbejdsmarks-, uddannelses- og socialpolitik, der ikke diskriminerer, og en udlændingepolitik baseret på respekt frem for fordomme.

Vi arbejder fortsat for at få afskaffet den meningsløse 24-årsregel og tilknytningskravet, som holder mange ægtefæller til mennesker, der bor i Danmark, ude. Vi mener, at voksne mennesker,

som er danske statsborgere eller har fast ophold i Danmark, som en selvfølge skal have lov at bo her sammen med deres elskede, uden at staten blander sig. Regeringen påstår, at 24-årsreglen har til formål at bekæmpe tvangsægteskaber. Vi er naturligvis imod tvangsægteskaber. Vi mener bare ikke, 24-årsreglen er det rigtige redskab til at bekæmpe dem. For konsekvensen er, at 24-årsreglen rammer rigtig mange mennesker, der slet ikke er i risikogruppen for tvangsægteskaber.

- Pararbejde: Snak om, hvilke partier, I tror, det er, og hvorfor. Skriv partiets hovedsynspunkt og argumenterne for dette synspunkt. Brug jeres egne ord.

A

Parti: _____

Synspunkt: _____

Argument(er): _____

B

Parti: _____

Synspunkt: _____

Argument(er): _____

C

Parti: _____

Synspunkt: _____

Argument(er): _____

D

Parti: _____

Synspunkt: _____

Argument(er): _____

Diskuter og skriv argumenter

- Pararbejde: Diskuter, hvilke argumenter der er for synspunktet: *Det er skadeligt at slå børn.* Skriv argumenterne på tavlen.
- Skriv argumenter for hvert synspunkt nedenfor.

Synspunkt: Det er bedst, at børn bliver passet hjemme af deres mor de første tre år.

Argumenter: **førdi** _____

1. **Synspunkt:** Det er bedst, at børn kommer i institution, når de er omkring et år.

Argumenter: **førdi** _____

2. **Synspunkt:** Mænd er bedre til at lave mad end kvinder.

Argumenter: **førdi** _____

3. **Synspunkt:** Kvinder er bedre til at lave mad end mænd.

Argumenter: **førdi** _____

4. **Synspunkt:** Danmark bør tage imod flere flygtninge.

Argumenter: **førdi** _____

5. **Synspunkt:** Danmark bør ikke tage imod flere flygtninge.

Argumenter: **førdi** _____

- Vælg et af synspunkterne. Skriv synspunkt og argumenter sammen til en kort tekst ved hjælp af forbinderord. Se **forbinderord** side 6-7 eller 28-29 i *Skriveguiden*.

- Læs hinandens tekster. Hvilke forbinderord har I brugt?
- Find selv på et nyt synspunkt og 2 argumenter for dette synspunkt.

Synspunkt: _____

Argument 1: _____

Argument 2: _____

- Skriv en kort tekst om dette synspunkt, og begrund det.
- Læs jeres tekster parvis, og diskuter synspunkterne. Find evt. argumenter imod hinandens synspunkter.

Eksempler

EKSEMPLER

Når du argumenterer, er det en god ide at komme med eksempler til at støtte dine argumenter:

Synspunkt: Det er bedst for børn at vokse op på landet.

Argument: Det er sundere.

Eksempel: Fx vokser børn på landet op tæt på naturen, de får masser af frisk luft, og de har god plads til at lege udendørs.

12

Diskuter synspunkter, og argumentér med eksempler

- Gruppearbejde: Vælg et synspunkt, som I kan blive enige om. Skriv synspunktet, skriv argumenter for synspunktet, og skriv eksempler til at støtte argumenterne i skemaet her.

Synspunkt	Argumenter	Eksempler

- Gennemgå skemaet **At udtrykke sin holdning** side 12 i *Skriveguiden*.
- Fortæl om jeres synspunkt, argumenter og eksempler til de andre på holdet. Brug udtryk fra skemaet side 12 i *Skriveguiden*.

13

Udtryk enighed eller uenighed

- Læs de 10 synspunkter nedenfor: Hvad mener du? Sæt kryds ved *enig* eller ved *uenig* eller ved *?*, hvis du ikke er sikker på din holdning.
- Find sammen i små grupper, og fortæl hinanden, hvor I har sat kryds. Fortæl også hvorfor, dvs. argumentér – kom gerne med flere argumenter – og kom med eksempler til at støtte dine argumenter. Brug udtryk fra skemaet **At udtrykke sin holdning** side 12 i Skriveguiden.
- Lyt til hinanden, og sæt X i skemaet for alle i gruppen. Er der synspunkter, I alle har samme holdning til?

SYNPUNKT	enig	uenig	?
1. Alle skal have ret til at anskaffe sig våben.			
2. Det er nødvendigt med flere parkeringspladser i byen.			
3. Økonomisk støtte til unge under uddannelse (SU) bør afskaffes.			
4. Miljøproblemer kan kun løses i fællesskab mellem verdens lande.			
5. Spritbilister skal fradømmes kørekortet for livstid.			
6. Rygere skal selv betale for deres hospitalsophold.			
7. Der mangler disciplin i de danske folkeskoler.			
8. Priserne på offentlig transport bør sættes ned.			
9. Arbejdsgenug bør sættes ned til 30 timer.			
10. Det er bedst for ældre at komme på plejehjem.			

- Gruppearbejde: Vælg et af synspunkterne ovenfor, som I alle er enige i. Skriv synspunktet, skriv argumenter for synspunktet, og skriv eksempler til at støtte argumenterne i skemaet herunder.

Synspunkt	Argumenter	Eksempler

- Skriv en tekst om synspunktet med flere argumenter og eksempler. Brug evt. udtryk fra side 12-13 i *Skriveguiden*.

FOR OG IMOD

Synspunkter kan diskuteres. Når man diskuterer et synspunkt, kan man komme med argumenter både for og imod synspunktet. Det nuancerer diskussionen. Fx

Man kan diskutere, om det er bedst for ældre at komme på plejehjem.

På den ene side synes jeg, det er bedst for ældre at komme på plejehjem, dels fordi de dør får kontakt med andre ældre og ikke bliver så ensomme, og dels fordi der er personale til at passe og pleje dem døgnet rundt.

På den anden side er det bedst for mange ældre at blive boende i deres eget hjem, hvor de har alle deres ting, og hvor de føler sig trygge.

Det kommer også an på den enkeltes behov og ønsker. Mange ældre vil helst bo længst muligt i deres eget hjem, men nogle ældre er så gamle og syge, at de ikke længere kan klare sig selv derhjemme.

Generaliseringer: Alle, folk, man, danskere, (de) danske børn, (de) unge, (de) ældre osv.

OBS Pas på med generaliseringer:

Det kan være en fordel at "dæmpe" sin påstand, så man ikke lyder alt for firkantet. Brug fx
mange / en del / nogle (danskere / børn / unge / ældre)

Fordele / ulemper

FORDELE / ULEMPER

I argumenterende tekster, bl.a. til *Prøve i Dansk 3*, skal man kunne:

- Vurdere fordele og ulemper ved forskellige muligheder, fx ved at vokse op på landet. Lav altid først en brainstorm over fordele og ulemper.

Fordele / plusser

- et lille trygt miljø
- alle kender hinanden
- tæt på naturen
- frisk luft
- masser af plads

Ulemper / minusser

- lang transport til skole / legekammerater
- få fritidstilbud / kulturtildud

Sammenskriv til en tekst:

Der er både fordele og ulemper ved at vokse op på landet.

Fordelene er, at børn vokser op i et lille trygt miljø, hvor alle kender hinanden. Samtidig er de tæt på naturen, de får masser af frisk luft, og de har god plads til at lege udendørs.

Ulemperne er, at der er lang transport til skole og kammerater, og desuden er der ikke så mange fritidstilbud som i byen.

14

Diskuter fordele og ulemper ved overvågning

- Pararbejde: Hvilke fordele og hvilke ulemper er der ved at opsætte overvågningskameraer i storbyer fx på gaden, i busser, på togstationer, i skoler osv.? Lav en brainstorm, hvor I skriver både fordele og ulemper.

Fordele	Ulemper

- Snak om fordelene og ulemperne på holdet.
- Skriv en diskuterende tekst, hvor du vurderer fordele og ulemper ved at opsætte overvågningskameraer i storbyer. Husk at uddybe og give eksempler. Brug evt. udtryk fra side 12-13 i *Skriveguiden*.
- Læs og diskuter hinandens tekster. Hvilke argumenter og forbinderord har I brugt? Er der eksempler til støtte for argumenterne i jeres tekster?
- Læs til sidst **Modeltekst 1** side 20 i *Skriveguiden*, og snak om tekstens opbygning og forbinderord.

Afslutninger

EN AFLUTNING

En kort konklusion, hvor du gentager dit hovedsynspunkt eller opfordrer til handling, kan afsluttes med en af disse generelle vendinger:

Sammenfattende kan man sige, at (vi i Danmark kan føle os trygge på gaden).

Alt i alt / Kort sagt / Med andre ord (kan vi i Danmark føle os trygge på gaden).

Det vigtigste er / må være, at (vi alle kan føle os trygge på gaden).

Den bedste løsning på problemet er at (opsætte overvågningskameraer på alle offentlige gader).

Det er nødvendigt at (gøre en indsats for at) (forebygge kriminalitet).

Jeg håber, at de ansvarlige politikere vil gøre noget for at (forebygge kriminalitet).

Hvordan vil det se ud i fremtiden, hvis vi ikke gør en indsats for at (forebygge kriminalitet)?

15

Diskuter afslutninger

- Pararbejde: Læs og diskuter de forskellige afslutninger nedenfor. De er skrevet af kursister som afslutning på en tekst om emnet God opvækst – landet eller byen? Hvad synes I om dem – og hvorfor? Hvilken afslutning kan I bedst lide?

- Der er både fordele og ulemper ved at bo på landet. Det ved både dem, som bor der, og dem, der overvejer at flytte derud. På samme måde er der også fordele og ulemper ved at bo i byen.
- Det vigtigste må være, at man trives som familie. Det handler om at have det godt, og børn, som vokser op i byen, kan få en lige så god barndom som børn, der vokser op på landet eller i provinsen.
- Kort sagt kan jeg slet ikke se nogen fordele ved at bo inde i byen. Det skulle da lige være, at det er hurtigere at hente en pizza, når man ikke gider lave mad. Men er det nu også en fordel? Mine børn skal i hvert fald ikke vokse op inde i byen.
- Sammenfattende kan man sige, at der både er fordele ved at bo på landet og ved at bo i storbyen, og man kan ikke sige, at det ene er bedre end det andet. Det afhænger helt af, hvordan man som familie har det bedst, hvordan man tilrettelægger sit liv, og hvordan man prioriterer.
- Jeg er selv opvokset på en gård på landet, og det var ikke nogen god barndom. Mine forældre arbejdede altid, og vi holdt aldrig ferie sammen. Jeg kunne ikke lide at bo på landet, og nu flytter jeg aldrig ud af byen – heller ikke hvis jeg får børn.
- Til sidst synes jeg, at der er flest fordele ved at bo i byen, fordi der er så kedeligt på landet.
- Alt i alt mener jeg, at der er flest fordele ved at bo på landet, hvor der er natur, fred og ro og gode opvækstbetingelser for børn. Samtidig er de lave huspriser på landet også tillokende.

16 Skriv en afslutning

- Læs blogindlægget nedenfor. Skriv en afslutning, der passer til teksten.
- Læs og diskuter de forskellige slutninger, I har skrevet på holdet.
- Kopier til sidst den oprindelige afslutning i lærervejledningen.

Evas blog

Eva Madsen giber til tasterne ...

Støt dit barn i ikke at drikke

Mandag d. 3. juli

[Indledning] → I dag er det almindeligt, at unge helt ned til 13-14-årsalderen går til fester og drikker alkohol.

[Synspunkt] → Det, synes jeg, er meget uheldigt. Jeg mener ikke, at børn og unge har godt af at drikke alkohol, og da slet ikke i så ung en alder.

[Argumenter] → Dels er det skadeligt, og dels sker der flere uheld og ulykker, når de unge drikker sig fulde. Desuden stiger risikoen for alkoholafhængighed, jo tidligere og jo mere man drikker.

[Eksperteksempel] → Flere undersøgelser viser nemlig, at unge, der begynder at drikke alkohol tidligt, er i størst risiko for at få alkoholproblemer, når de bliver voksne.

[Personlig eksempel] → Jeg har selv to teenagere, som ikke drikker. Men det kræver stor viljestyrke at sige nej til alkohol, for unge, der ikke har lyst til at drikke, bliver tit beskrevet som "kedelige" personer, som ingen gider invitere. På den måde bliver de unge presset til at drikke, selvom de slet ikke har lyst.

Sundhedsstyrelsen anbefaler, at børn og unge under 16 år ikke drikker alkohol. Alligevel er der alkohol til de fleste ungdomsfester, og jeg kender mange forældre, der giver deres børn lov til at gå til fester og drikke sig fulde. Alt for mange unge får lov til at gøre, hvad de vil, og der er ingen, som interesserer sig for, hvor de er, og hvad de laver.

[Afslutning] → _____

Læs og skriv argumenterende tekster

17

Læs og diskuter et debatindlægs opbygning

- Gennemgå modellen for **Argumenterende teksters opbygning** side 10-11 i *Skriveguiden*.
- Gruppearbejde: Læs debatindlægget *Facebook skader venskaber*, og diskuter spørgsmålene:
 1. Er der en sigende overskrift? Tydeliggør den tekstens synspunkt?
 2. Hvordan er indledningen? Præsenteres der nogle fakta, som ikke kan diskuteres?
 3. Hvad er hovedsynspunktet? Understreg det i teksten.
 4. Hvilke argumenter er der? Understreg argumenterne i teksten.
 5. Hvordan er afslutningen? Opfordres der til noget?
- Sæt en ring om 10 forbinderord i teksten, og snak om, hvad de betyder. Se evt. **Forbinderord** side 6-7 og 28-29 i *Skriveguiden*.

Facebook skader venskaber

Indlæg af Per Storm

[Indledning] I dag har stort set alle unge en Facebook-profil, og mange bruger flere timer dagligt på Facebook.

[Hovedsynspunkt] Det, synes jeg, er meget trist. For jeg mener faktisk, at Facebook og andre sociale medier kan skade de unges evne til at skabe ægte venskaber.

[Argumentation] Det skyldes først og fremmest, at Facebook har ændret betydningen af, hvad det vil sige at være venner. Før var en ven en person, som man havde opbygget en langvarig relation til, og som man kunne dele alle sine tanker med. I dag har de unge hundredvis af venner på Facebook, og de skaber hele tiden nye relationer til personer, som de måske kun har mødt en enkelt gang.

De unges relationer til andre mennesker risikerer at blive overfladiske og ligegyldige, når de knytter kontakt og deler oplysninger om deres privatliv med mennesker, som de ikke kender.

Derudover kan de såkaldte venner også fjernes ved et enkelt klik. På den måde kan alle venner udskiftes, og nye relationer kan hele tiden etableres.

Samtidig er det kun en lille del af vores liv vi deler, fordi vi gerne vil fremstå som interessante, sjove, intelligente eller hvilken side af os selv, vi nu ønsker at vise. Det drejer sig om at vise, hvor sjovt og interessant ens liv er lige nu – i hvert fald alt andet end kedeligt og ensomt.

I stedet for venskaber har vi i dag netværker, ikke langvarige relationer.

Unge i dag har altså mange, ofte kortvarige og overfladiske relationer, der hurtigt kan udskiftes. Derfor er det vigtigt, at voksne – både forældre og lærere – snakker med de unge om, at en elektronisk kontakt aldrig kan erstatte ægte kontakt og de venskaber, der kan opstå, når man er sammen og bliver fortrolige. Ellers bliver de sociale medier til asociale medier, og flere unge risikerer at blive ensomme.

[Afslutning]

Læs og diskuter læserbreve

- Læs de to læserbreve *Brugerbetaling i sundhedsvæsenet – ja tak!* og *Brugerbetaling i sundhedsvæsenet – nej tak!* side 65.
- Par- eller gruppearbejde: Diskuter spørgsmålene i forhold til de to tekster:
 1. Er der en sigende overskrift? Hvad tydeliggør den?
 2. Hvordan er indledningen? Hvordan præsenteres emnet og baggrunden for det, der skrives? Præsenteres der nogle fakta, som ikke kan diskuteres?
 3. Hvad er hovedsynspunktet i tekst a? Hvilke argumenter er der? Skriv dem her:

Hovedsynspunkt i tekst a:

Argumenter i tekst a:

4. Hvad er hovedsynspunktet i tekst b? Hvilke argumenter er der? Skriv dem her:

Hovedsynspunkt i tekst b:

Argumenter i tekst b:

5. Er der eksempler, der underbygger argumenterne? Er der løsningsforslag?
 6. Hvordan er afslutningen? Opfordres der til noget?
- Sæt en ring om 10 forbinderord i hver af de to tekster, og snak om, hvad de betyder.

A

Brugerbetaling i sundhedsvæsenet – ja tak!

Læserbrev af Nils Hansen

Man diskuterer ofte, om vi i Danmark skal indføre brugerbetaling for lægebehandling. Men gratis lægebehandling eksisterer jo ikke i forvejen. Det er rigtigt, at danskerne i dag kan gå til lægen uden at skulle have pungen frem, men til gengæld er der allerede en høj brugerbetaling på en lang række andre sundhedsydeler, fx skal man selv betale sin medicin og for at gå til tandlæge, fysioterapeut og psykolog.

Desværre er brugerbetalingen skævt fordelt, og det giver ingen mening, at man selv skal betale i dyre domme, når

man skal have behandlet sine tænder, mens det offentlige betaler, når man skal have behandlet andre dele af kroppen.

Jeg mener, at brugerbetalingen i stedet bør fordeles mere ligeligt, således at det bliver billigere at gå til fx tandlæge, mens det kommer til at koste et symbolsk beløb på fx 300 kr. pr. lægebesøg.

Det vil stoppe de mest pylrede i at rende til lægen i tide og utide og sikre, at kun de rigtigt syge går til læge. Dermed vil antallet af lægebesøg nedbringes – og det er tiltrængt, for danskerne går dobbelt så meget til lægen

som fx svenskerne, der har indført brugerbetaling.

Alt i alt vil det give store besparelser, og det er nødvendigt med brugerbetaling, hvis vi ønsker at få flere penge til for eksempel bedre hospitalsbehandling og mere velfærd andre steder i sundhedssystemet.

B

Brugerbetaling i sundhedsvæsenet – nej tak!

Læserbrev af Lena Krog

Man diskuterer ofte, om vi i Danmark skal indføre brugerbetaling for lægebehandling. Der er stor modstand i befolkningen, og mange frygter konsekvenserne af brugerbetaling.

Det gør de med god grund, for de negative konsekvenser er mange. Hvis man indfører brugerbetaling på fx lægebesøg, vil færre gå til lægen med symptomer eller smærter, som de håber, forsvinder igen. Det vil betyde færre lægebesøg generelt og dermed en nedskæring i antallet af læger, dvs. en besparelse i sundheds-

væsenet.

Denne besparelse vil imidlertid ikke kunne opveje de store sundhedsmæssige omkostninger. Færre lægebesøg som følge af brugerbetaling vil nemlig betyde, at flere sygdomme opdages for sent, og i værste fald koster det menneskeliv.

Derudover skaber brugerbetaling for lægebehandling større ulighed, eftersom det især er den økonomisk dårligst stillede del af befolkningen, der undlader at gå til læge, og det betyder en ringere sundhedstilstand blandt de svagest stillede i samfundet.

Efter min mening er brugerbetaling på nødvendige sundhedsydeler altså kort sagt problematisk, og jeg frygter ikke kun at ligheden i det danske sundhedsvæsen vil forsvinde, men også at brugerbetaling er et skridt på vejen til afvikling af vores velfærdsstat.

Skriftlig fremstilling: Det offentlige sundhedsvæsen

- Du skal skrive en argumenterende tekst om det offentlige sundhedsvæsen. Læs først **Gode råd** side 16 i *Skriveguiden*.
- Læs opgaven grundigt, og skriv noter på næste side.

Det offentlige sundhedsvæsen

Udgifterne til det offentlige sundhedsvæsen stiger. Nedenfor er der nogle forslag til, hvordan man kan reducere og/eller finansiere udgifterne og dermed sikre en høj standard inden for sundhedsvæsenet.

Forslag

- Brugerbetaling for besøg hos egen læge
- Øget brugerbetaling på medicin
- Nedlæggelse af flere små sygehuse
- Skattestigninger
- Offentlige besparelser på andre områder (fx skoler, politiet, motorveje)
- Bedre forebyggelse af sygdomme

Opgave

- Fortæl kort om dine forventninger til behandling i et offentligt sundhedsvæsen.
- Kommentér et eller to af forslagene fra listen.
- Vurdér fordele og ulemper ved et offentligt sundhedsvæsen.
Begrund dine synspunkter.
- Gruppearbejde: Gennemgå jeres noter sammen. Stil kritiske spørgsmål, og hjælp hinanden. Del også gerne gode pointer/argumenter med hinanden.
- Skriv opgaven individuelt.
- Sørg for, at din tekst indeholder de 5 punkter i modellen for **Argumenterende teksters opbygning** side 10-11 i *Skriveguiden*:
 - 1. En sigende overskrift**
 - 2. En kort indledning** med præsentation af emne og baggrund
 - 3. Dit synspunkt**
 - 4. Argumentation** med eksempler
 - 5. En afslutning**
- Brug **Tjeklisten for skriveopgaver** side 14 i *Skriveguiden*, inden du afleverer din tekst.
Brug også **Rettenøglen** side 15 i *Skriveguiden* til retning af skriftlige opgaver.
- Læs til sidst **modeltekst 2** side 21 i *Skriveguiden*, og snak om tekstens opbygning og forbinderord.

Noter

Mine forventninger: _____

1. forslag – mit synspunkt: _____

Hvorfor? → argumenter:

evt. 2. forslag – mit synspunkt: _____

Hvorfor? → argumenter:

Fordele → argumenter + eksempler:

Ulemper → argumenter + eksempler:

Afslutning:

20 Skriftlig fremstilling: Trafiksikkerhed

- Du skal skrive en argumenterende tekst om trafiksikkerhed. Læs først opgaven grundigt.

Trafiksikkerhed

Antallet af trafikulykker er faldet de senere år. Men hvilke tiltag kan man gøre for at øge trafiksikkerheden endnu mere?

Forslag

- Forbud mod al mobilsnak under bilkørsel
- Mere politi på gader og veje
- Flere målere til automatisk hastighedskontrol
- Højere aldersgrænse for at kunne tage kørekort
- Totalt forbud mod alkohol ved bilkørsel
- Større bøder for overtrædelse af færdselsloven

Opgave

- Fortæl kort, hvad du mener om trafiksikkerheden i Danmark.
- Kommentér et eller to af synspunkterne fra listen.
- Vurdér fordele og ulemper ved at sænke hastighedsgrænserne for bilkørsel. Begrund dine synspunkter.

- Læs **Gode råd** side 16 i *Skriveguiden*, og sørg for, at din tekst indeholder de 5 punkter i modellen for **Argumenterende teksters opbygning** side 10-11 i *Skriveguiden*.
- Brug **Tjeklisten for skriveopgaver** side 14 i *Skriveguiden*, inden du afleverer din tekst.

At beskrive statistikker

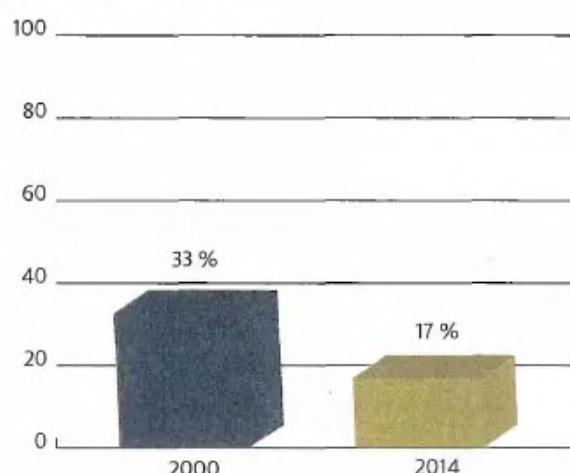
I mange skriftlige opgaver og til mange skriftlige eksaminer, herunder Prøve i Dansk 3, skal man kunne beskrive statistikker. Ofte skal man kort beskrive hovedtræk i et eller flere diagrammer, og det volder tit problemer.

21

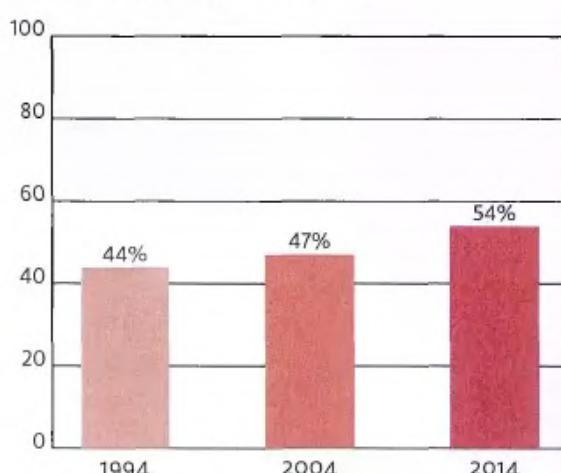
Beskriv diagrammer

- Parabejde: Beskriv udviklingen i diagrammerne mundtligt ved at sammenligne tallene. Brug **Udtryk til at beskrive statistikker** side 17 i Skriveguiden.

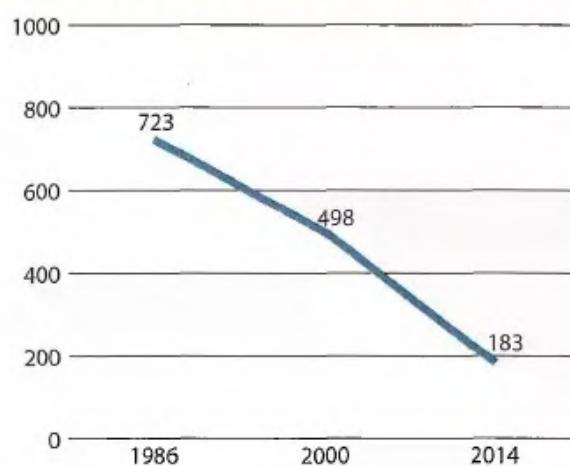
1 Andel af rygere

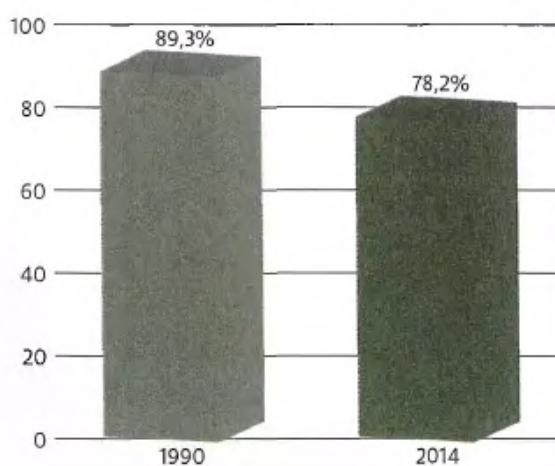
2 Skilsmisseprocenten

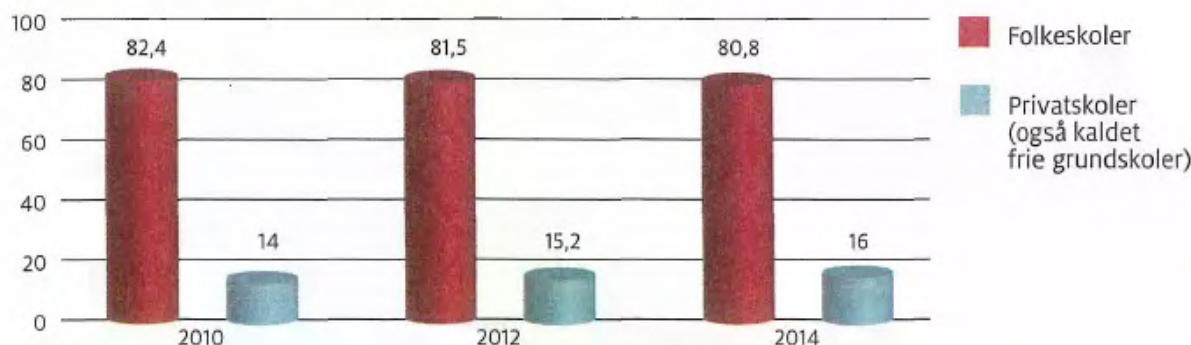
3 Antal personer dræbt i trafikken

4 Medlemmer af folkekirken

5 Andel af elever i folkeskolen og privatskoler i %

Kilde: Danmarks Statistik 2015 samt Ministeriet for børn, undervisning og ligestillings databank, 2015

22

Skriv sætninger, der beskriver diagrammerne

- Sætningerne nedenfor beskriver diagrammerne i opgave 21 side 69. Indsæt de ord, der mangler.

- Diagram 1 viser, at andelen af rygere er _____ markant _____ 2000 til 2014.
- Ifølge diagram 1 er der sket et _____ på 16 procentpoint i _____ af rygere, dvs. andelen af rygere er næsten _____ 2000 til 2014.
- Ifølge diagram 2 er skilsmissesprocenten _____ 10 procentpoint fra 1994 til 2014.
- Der er ifølge diagram 3 _____ et markant _____ i _____ personer dræbt i trafikken _____ 1986 _____ 2014.
5. Der er _____ diagram 4 _____ et _____ ca. 11 procentpoint _____ andelen af medlemmer af folkekirken fra 1990 til 2014.
- Diagram 5 _____ andelen af elever i folkeskolen med andelen af elever i privatskoler _____ 2010 _____ 2014. Ifølge diagrammet _____ andelen af elever i privatskoler _____ 2 procentpoint _____ 2010 _____ 2014.

23

Skriv sætninger, der beskriver diagrammet

- Sætningerne nedenfor beskriver diagrammet side 71. Indsæt de ord, der mangler.

- Diagrammet _____ for førstegangsfødende kvinder, samtlige fødende kvinder og nybagte fædre i 1987 og i 2014.
- Ifølge diagrammet _____ gennemsnitsalderen for førstegangsfødende kvinder _____ fra _____ år i 1987 til _____ år i 2014.
- Gennemsnitsalderen for nybagte fædre _____ med _____ år fra 1987 til 2014.
- Gennemsnitsalderen for nybagte fædre _____ end for nybagte mødre.
- Gennemsnitsalderen for begge køn _____ i 1987 end i 2014.

- Skriv selv 2 sætninger, der beskriver diagrammet.

1. _____

2. _____

- Pararbejde: Snak om, hvad hovedtrækkene i diagrammet er: Hvad er de vigtigste træk? Og hvad kan udelades?
- Beskriv kort og præcis hovedtrækkene i diagrammet. Brug **Udtryk til at beskrive statistikker** side 17 i *Skriveguiden*.

Gennemsnitsalder for førstegangsfødende kvinder, samtlige fødende kvinder og nybagte fædre

■ Gennemsnitsalder for førstegangsfødende kvinder

■ Gennemsnitsalder for samtlige fødende kvinder

■ Gennemsnitsalder for fædre til nyfødte

Kilde: Danmarks Statistik 2015

Vurder beskrivelser af diagram

- Læs de 5 kursistbeskrivelser af diagram 5 side 69.
- Pararbejde: Snak om, hvad I synes om beskrivelserne. Hvilken tekst synes I bedst beskriver hovedtrækkene i diagrammet?

1

Et diagram fra Danmarks Statistik 2015 samt Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestillings databank 2015 sammenligner andelen af elever i folkeskolen med andelen af elever i privatskoler fra 2010 til 2014. Ifølge diagrammet er andelen af elever i folkeskolen faldet med 0,9 % fra 82,4 % i 2010 til 81,5 % i 2012 og igen med 0,7 % fra 2012 til 2014, hvor der var 80,8 %, der gik i folkeskolen. Andelen af elever, der går i privatskoler, er steget nogenlunde tilsvarende, dvs. med 1,2 % fra 2010 til 2012 og med 0,8 % fra 2012 til 2014, hvilket svarer til en stigning på 2 % i den samlede periode fra 2010 til 2014, hvor 16 % af alle børn i Danmark gik i privatskoler.

2

Diagrammet viser, at flere forældre vælger en privatskole frem for en folkeskole, måske fordi folkeskolen er blevet dårligere, og børn lærer mere i en privatskole.

3

Diagrammet viser, at flere og flere børn går i privatskoler i stedet for i folkeskoler. I 2010 var der 14 %, som valgte en privatskole, og i 2014 var der 16 %, dvs. der er sket en stigning på 2 procentpoint og dermed et tilsvarende fald i folkeskolen. Det er dog værd at bemærke, at der i 2014 stadig er over 80 %, som vælger at sende deres børn i folkeskolen.

4

Diagrammet sammenligner andelen af elever i folkeskolen med andelen af elever i privatskoler fra 2010 til 2014. Ifølge diagrammet er andelen af elever i folkeskolen faldet med 1,6 procentpoint fra 2010 til 2014, mens andelen af elever i privatskoler er steget med 2 procentpoint.

5

Diagrammet viser andelen af elever, der går i folkeskole og i privatskole i procent. Folkeskolen er gratis, mens privatskoler, også kaldet de frie grundskoler, er betalingsskoler. Ifølge diagrammet var der i 2010 82,4 %, som valgte folkeskolen, i 2012 var der 81,5 % og i 2014 var der 80,8 %. Til sammenligning var der i 2010 14 %, som valgte at sende deres børn i privatskoler, i 2012 var der 15,2 % og i 2014 var der 16 %.

- Beskriv selv kort hovedtrækkene i diagrammet. Brug **Udtryk til at beskrive statistikker** side 17 i Skriveguiden – Stjæl også gerne fra ovenstående tekster!
- Læs og vurder hinandens beskrivelser.
- Ret, og gem jeres beskrivelser. I skal bruge dem i opgave 25.

25

Skriftlig fremstilling: Folkeskole eller privatskole?

- Lav hele den skriftlige opgave nedenfor. Brug din beskrivelse af diagrammet fra opgave 24.
- Læs først **Gode råd**, og brug **Tjeklisten** og **Rettenøglen** side 14-16 i *Skriveguiden*.

Folkeskole eller privatskole?

Opgave

- Beskriv kort hovedtrækkene i diagram 5 side 69.
- Fortæl, hvilke årsager du mener, der kan være til, at flere vælger en privatskole til deres børn.
- Vurder fordele og ulemper ved at vælge en privatskole i stedet for en folkeskole.
Begrund dine synspunkter.

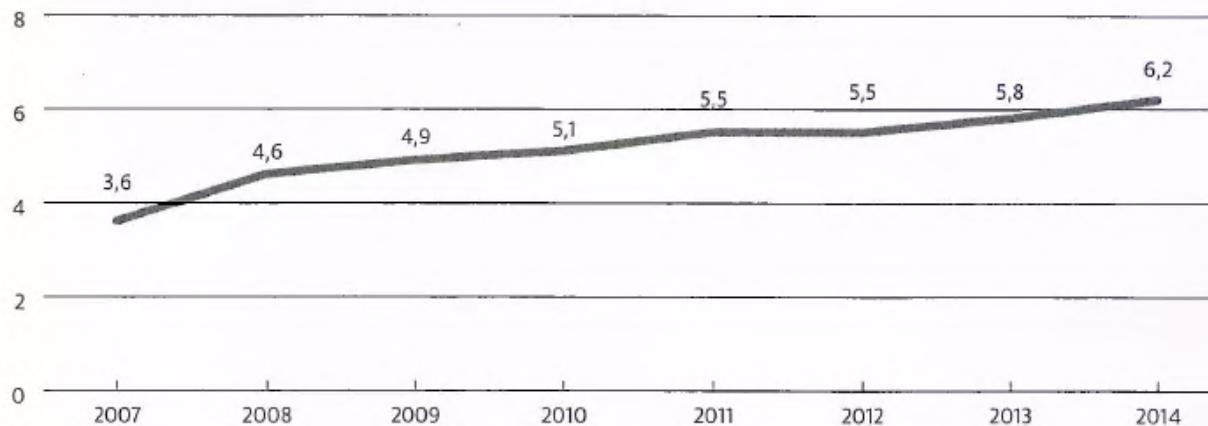
Kilde: Skriftlig fremstilling, Prøve i Dansk 3, maj-juni 2013, diagrammet er revideret med nye tal.

- Læs **modeltekst 3** side 22 i *Skriveguiden*, og snak om tekstens opbygning.
- Pararbejde: Understreg forbinderordene i modelteksten, og snak om deres betydning.

26

Vurder beskrivelser af diagram

Salget af økologiske fødevarer i danske butikker angivet i milliarder kroner

Kilde: Danmarks Statistik, 2015

- Læs de 6 kursistbeskrivelser (side 74) af diagrammet.
- Pararbejde: Snak om, hvad I synes om beskrivelserne. Hvilken tekst synes I bedst beskriver hovedtrækkene i diagrammet?

1

Dette diagram handler om økologiske fødevarer i danske butikker. Diagrammet viser, at salget af økologiske fødevarer i danske butikker stiger konstant. Salget af økologiske fødevarer var på 3,6 mia. kr. i 2007, mens salget var på 6,2 mia. kr. i 2014. Man må formode, at salget af økologiske fødevarer i danske butikker vil være dobbelt så stort i 2015, som det var i 2007.

2

Diagrammet viser, at salget af økologiske fødevarer i danske butikker angivet i milliarder kroner er steget fra 2007 til 2014. I 2007 købte danskere økologiske fødevarer for 3,6 mia. kr. Det næste år steg salget med en hel milliard kroner, dvs. til 4,6 mia. Salget gik lidt langsommere de efterfølgende år: 4,9 mia. i 2009, 5,1 mia. i 2010, 5,5 mia. i 2011 og i 2012, 5,8 mia. i 2013 og 6,2 mia. i 2014. Selvom stigningen i de seneste år ikke er lige så stor som rekordåret 2007-2008, så er den markant og fortsat stigende. Faktisk er salget af økologiske fødevarer næsten fordoblet på kun syv år.

3

Ifølge Danmarks Statistik er der sket en stigning i salget af økologiske fødevarer i danske butikker i de seneste år. Diagrammet viser en markant stigning i det første år, nemlig en stigning på 1 mia. kr. Alt i alt er der solgt for 3,6 mia. kr. i 2007, hvorimod der er solgt for 6,2 mia. kr. i 2014. Der er altså næsten sket en fordobling af salget af økologiske fødevarer.

4

Ifølge diagrammet er salget af økologiske fødevarer i danske butikker steget med næsten 3 mia. kr. fra 2007 til 2014. Fra 2007 til 2008 skete der en markant stigning på næsten 1 mia. kr., og stigningen fortsatte frem til 2014, hvor salget af økologiske fødevarer nåede op på 6,2 mia. kr.

5

Diagrammet viser salget af økologiske fødevarer i danske butikker i perioden 2007 til 2014. På den vertikale akse ses beløbet i milliarder kroner, og på den horisontale akse ses årstallene. Ifølge diagrammet er salget af økologiske fødevarer steget konstant siden 2007. Salget er i alt steget med 2,6 mia. kr., nemlig fra 3,6 mia. kroner i 2007 til 6,2 mia. kroner i 2014.

6

I hovedtræk viser diagrammet, at salget af økologi er steget markant, nemlig fra 3,6 mia. kroner i 2007 til 6,2 mia. kroner i 2014.

- Beskriv selv kort hovedtrækkene i diagrammet. Brug **Udtryk til at beskrive statistikker** side 17 i Skriveguiden – stjæl også gerne fra ovenstående tekster!
- Læs og vurder hinandens beskrivelser.
- Ret, og gem jeres beskrivelser. I skal bruge dem i opgave 27.

Skriftlig fremstilling: Økologi

- Lav hele den skriftlige opgave nedenfor. Brug din beskrivelse af diagrammet fra opgave 26.
 - Læs først **Gode råd**, og brug **Tjeklisten** og **Rettenøglen** side 14-16 i *Skriveguiden*.

Økologi

Opgave

- Beskriv kort hovedtrækkene i diagrammet side 73.
 - Fortæl, hvilke årsager der kan være til udviklingen.
 - Vurder fordele og ulemper ved kun at ville købe økologiske fødevarer. Begrund dine synspunkter.

Du skal skrive minimum 200 ord.

Kilde: Skriftlig fremstilling, Prøve i Dansk 3, nov.-dec. 2015, diagrammet er revideret med nye tal.

- Læs **modeltekst 4** side 23 i Skriveguiden, og snak om tekstens opbygning.
 - Pararbejde: Understreg forbinderordene i modelteksten, og snak om deres betydning

Formelle breve / e-mails

I mange sammenhænge er det nødvendigt at kunne skrive et formelt brev. I et formelt brev henvender afsenderen sig til en ukendt modtager for at få et ønske eller et behov opfyldt. Det stiller store krav til både sprog (et formelt sprog) og indhold (saglige oplysninger). Et formelt brev skal også overholde bestemte regler for opsætning, således at det er genkendeligt, og modtageren nemt kan orientere sig i brevet.

Et formelt brev kan være:

en ansøgning (fx til et job)

en opsigelse (fx af et medlemskab)

en klage (fx over en vare, du har købt)

et (svar)brev til kommunen, banken, en skole, et boligselskab osv.

28 Læs og diskuter en ansøgning

- Pararbejde: Læs ansøgningen side 77, og svar på spørgsmålene:
 1. Hvem er afsenderen? Og hvor i brevet står afsenderens navn og adresse? Kan det stå andre steder?
 2. Hvem er modtageren? Hvor i brevet står modtagerens navn og adresse? Kan det stå andre steder?
 3. Hvor i brevet står dato? Kan den stå andre steder?
 4. Hvad står der i overskriften til brevet? Hvordan adskiller overskriften sig fra resten af brevet?
 5. Hvordan indledes brevet?
 6. Hvordan afsluttes brevet?
 7. Hvilke oplysninger giver afsenderen om sig selv?
 8. Er oplysningerne relevante og tilstrækkelige? Begrund jeres svar.
 9. Hvordan kan man se, at oplysningerne er valgt specielt til denne modtager?
 10. Giv eksempler fra teksten, der viser, at sproget er høfligt og formelt.
- Se krav til form og indhold i **Formelle breve** side 18 i *Skriveguiden*.

29 Faste udtryk: Skriv den rigtige præposition

1. Jeg **er interesseret** _____ jobbet.
2. Jeg **er god** _____ at samarbejde.
3. Jeg **er glad** _____ børn.
4. Jeg **trives** _____ at have travlt.
5. Jeg **er vant** _____ at have skiftende arbejdstider.
6. Jeg **er færdig** _____ min uddannelse om 3 måneder.

Mark Williams
Søborg Hovedgade 213
2860 Søborg
Tlf. nr.: 44 25 11 16

Børnehaven Mosehuset
Att. Tina Jensen
Byvej 12
2860 Søborg

Søborg, den 6. januar 20xx

Ansøgning om jobbet som pædagogmedhjælper

Jeg har med stor interesse læst jeres jobannonce i Søndagsavisen d. 3/1 og vil gerne søge stillingen som pædagogmedhjælper i jeres børnehave.

Jeg er en engelsk mand på 24 år, der har boet i Danmark i 2 år. Jeg er gift med en dansker og har en lille datter på 16 mdr.

Jeg er jazzmusiker og har spillet musik i London i mange år, bl.a. i Vortex Jazz Club. Siden jeg kom til Danmark, har jeg arbejdet som avisomdeler og bartender. Desuden har jeg arbejdet to måneder som frivillig med teater og musik for børn i Kulturhuset Søborggård. Jeg elsker børn, og det frivillige arbejde har givet mig rigtig god erfaring med at arbejde med børn.

Jeg er meget kreativ og kan godt lide at have travlt. Derudover er jeg god til at samarbejde og elsker at tage initiativer både privat og i mit arbejdsliv. Jeg går på en sprogskole to aftener om ugen for at lære endnu mere dansk, og jeg forventer at afslutte min danskuddannelse til maj med et påent resultat.

Jeg håber, min ansøgning har vakt jeres interesse. Jeg ser frem til at høre fra jer og vil glæde mig til en personlig samtale.

Med venlig hilsen

Mark Williams

Bilag: CV · Anbefalinger fra Kulturhuset Søborggård

7. Jeg **tænker** _____ at tage en uddannelse som designer.
8. Jeg **har planer** _____ at søger arbejde i London.
9. Jeg **har mulighed** _____ at arbejde både om aftenen og i weekenden.
10. Jeg **har** mange års **erfaring** _____ at passe børn.
11. Jeg **glæder mig** _____ at høre _____ jer.
12. Jeg **ser frem** _____ at høre _____ jer.

- Kopier ordkortene i lærervejledningen, og repeter faste udtryk.

30 Skriv en jobansøgning til en café

- En nyåbnet café, *Café Berg*, søger flg. medarbejdere: en køkkenmedhjælper, en opvasker, 3 tjenere, en bartender og en daglig leder af cafeen. Skriv en ansøgning til chefen, Allan Møller.

Du skal skrive:

- hvilket job du søger
- en kort præsentation af dig selv (alder, køn, nationalitet, tid i Danmark)
- hvilken uddannelse / hvilke job erfaringer du har
- hvilke personlige kvalifikationer du har (hvad du er god til / kan lide)
- på hvilket niveau du taler dansk

Husk dato, overskrift og at afslutte på en passende måde.

- Se også oversigten **Jobansøgning** side 19 i *Skriveguiden*.

31 Skriv en ansøgning til Besøgstjenesten

- Du har læst en annonce, hvor Besøgstjenesten i den by, hvor du bor, søger frivillige til at besøge byens ældre, ensomme mennesker.
Skriv en ansøgning, der stiles til Lis Dam, Besøgstjenesten.

Du skal skrive:

- en kort præsentation af dig selv (fx alder, køn, nationalitet, tid i Danmark, uddannelse)
- hvorfor du gerne vil være frivillig/besøgsven
- om dine forventninger til at være besøgsven
- hvor meget tid du har til det

Husk dato, overskrift og at afslutte på en passende måde.

- Se også oversigten **Jobansøgning** side 19 i *Skriveguiden*.

32 Skriv en jobansøgning

- Søg på internettet, fx under www.jobnet.dk, og find en stilling, du kunne tænke dig at søge. Skriv en ansøgning.
- Se også oversigten **Jobansøgning** side 19 i *Skriveguiden*.

33 Læs formelle breve / e-mails

- Pararbejde: Læs de 4 tekster side 80-81, og svar på spørgsmålene:

- Hvilken slags tekst er det? Hvad drejer teksten sig om? Skriv kort nedenfor, fx:
En opsigelse af et job som tjener på en fransk restaurant.

a. _____

b. _____

c. _____

d. _____

2. Hvilken anden overskrift kunne man skrive? Skriv et alternativ til hver tekst.

a. _____

b. _____

c. _____

d. _____

● Se **Formelle breve** side 18 i *Skriveguiden*.

3. Hvilke forbinderord er der brugt? Understreg forbinderordene i teksterne, snak om deres betydning, og skriv dem her:

a. _____

b. _____

c. _____

d. _____

● Se **forbinderord** side 6-7 eller 28-29 i *Skriveguiden*.

4. Giv eksempler fra teksterne, der viser, at sproget er høfligt og formelt.

a. _____

b. _____

c. _____

d. _____

A

Søby Sprogkursus
Att. Per Hansen
Søbyvej 18
5700 Svendborg

Svendborg d. 22. februar 20xx

Til lederen af Søby Sprogkursus

Jeg og mine klassekammerater på hold 112 vil hermed tillade os at klage over undervisningen i engelsk. Vi er nemlig alle meget utilfredse med kurset, der startede for to måneder siden.

For det første har vores lærer, Poul Smith, været syg i mange dage. Disse dage har undervisningen enten været aflyst, eller vi har fået en vikar, der ikke vidste, hvad vi skulle lave. Derudover har vi hverken fået bøger eller undervisningsplan. Vi har således ikke lært ret meget, og efterhånden er der flere og flere kursister, som udebliver fra undervisningen.

Vi ønsker naturligvis en løsning på problemerne og vil derfor foreslå, at vi hurtigst muligt får en ny lærer.

På forhånd tak.

Med venlig hilsen og på vegne af hold 112
Carlo Behrend
Skovballevej 12
5700 Svendborg
Tlf. 28175987

B

Café Jorden
Att. Jens Hansen
Bagsværd Hovedgade 125
2880 Bagsværd

22.09.20XX

Vedr. jobbet som bartender på Café Jorden

Jeg ønsker hermed at opsigte mit job som bartender på Café Jorden pr. 1/11. Jeg har været meget glad for jobbet og arbejdspladsen, men jeg har desværre ikke længere tid til at arbejde så mange timer pga. mine studier.

Har I mon mulighed for at sende mig en skriftlig anbefaling?

På forhånd tak.

Mange venlige hilsner
Ali Omari

C

Til: Fix Boldklub
Cc:
Emne: Vedr. rykkerbrev af 18. september
Fra: Allan Roth Signatur: Ingen

Vedrørende jeres rykkerbrev af 18. september
I jeres rykkerbrev skriver I, at jeg ikke har betalt kontingent for andet halvår af 20xx.
Jeg har imidlertid allerede d. 13.07. indbetalt 600 kr. i kontingent, hvilket fremgår af vedhæftede kvittering.

Jeg forventer derfor, at I annullerer rykker og rykkergebyr hurtigst muligt. Mit medlemsnr. er 123456.

På forhånd tak.

Med venlig hilsen
Allan Roth

Vedhæftet: Kopi af kvitteringen

D

Til: info@moebelhuset.dk
Cc:
Emne: Reklamation
Fra: Kathy Smith Signatur: Ingen

Vedr. køb af kontorstol i Møbelhuset
Jeg er meget utilfreds med den kontorstol, jeg købte hos jer over nettet den 26. oktober. Dels er stoffet falmet og ligner slet ikke farven på billedet i jeres katalog, dels mangler der skruer til at skruje hjulene fast.

Jeg forventer dermed, at stolen byttes til en ny med dertilhørende skruer eller at få pengene for købet retur.

Med venlig hilsen
Kathy Smith
Rugkrogen 12
2880 Bagsværd

34 Match formel og uformel stil

har mulighed for	er ked af
ønsker ikke	fortæller
refunderer	får
yderligere	kan
beklager	vil gerne have
modtager	vil ikke
gør opmærksom på	betaler tilbage
ønsker	flere gange
vedlagte	mere/flere
gentagne gange	lagt med som bilag

35 Find substantiver til verberne

Fx at skrive: en skrivelse

at opsigte:	_____	at klage:	_____
at ansøge:	_____	at oplyse:	_____
at bestille:	_____	at erfare:	_____
at udskifte:	_____	at løse:	_____
at forsinke:	_____	at undervise:	_____
at afslutte:	_____	at ønske:	_____
at forvente:	_____	at modtage:	_____
at beskrive:	_____	at anbefale:	_____
at flytte:	_____	at arbejde:	_____

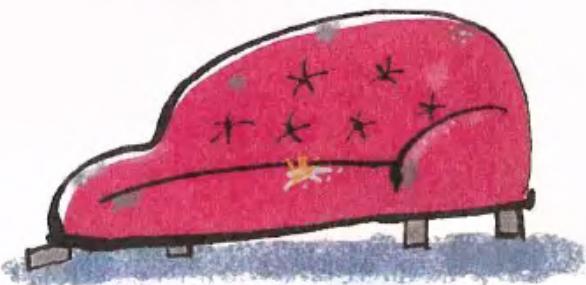
SUBSTANTIVER
+ else + (n)ing
verbum = substantiv

36 Skriv en klage over en vare

- Du har købt en sofa i *Møbelhuset* den 4. maj 20XX, men du er ikke tilfreds med sofaen.
Skriv en klage til *Møbelhuset*, hvor du:

- forklarer, hvorfor du skriver
- skriver, hvad det er, du er utilfreds med
- foreslår en løsning på problemet.

Husk dato, overskrift og at afslutte på en passende måde.

37 Skriv en klage over udført arbejde

- Du har fået udskiftet dine vinduer, men du er ikke tilfreds med arbejdet.
Skriv en klage til tømrermester Hans Frederiksen, hvor du:

- forklarer, hvorfor du skriver
- skriver, hvad det er, du er utilfreds med
- foreslår en måde at løse problemet på.

Husk dato, overskrift og at afslutte på en passende måde.

38 Skriv en klage over en rejse

- Du har været på en ferierejse i sommerferien, men du var ikke tilfreds med rejsen.
Skriv en klage til rejseselskabet *Bravo Rejser*, hvor du:

- forklarer, hvorfor du skriver
- skriver, hvad det er, du er utilfreds med
- foreslår en løsning på problemet.

Husk dato, overskrift og at afslutte på en passende måde.

- Læs hinandens tekster, og snak om dem på holdet.
- Læs også **modeltekst 5 og 6** side 24-25 i *Skriveguiden*.

39

Skriv en opsigelse af et lejemål

- Du har lejet en lejlighed, men vil nu opsigte dit lejemål. Skriv en opsigelse, hvor du:
 - forklarer, hvorfor du skriver
 - skriver, hvornår du ønsker at fraflytte
 - beder om at få det indbetalte depositum tilbage.

Husk dato, overskrift og at afslutte på en passende måde.

40

Skriv en opsigelse af et medlemskab

- Du er medlem af *Fitness Fyn*, men vil nu opsigte dit medlemskab. Skriv en opsigelse, hvor du:
 - forklarer, hvorfor du skriver
 - skriver, hvornår du ønsker at stoppe dit medlemskab
 - beder om at få de 299 kr. retur, som du har betalt for den følgende måneds medlemskab.

Husk dato, overskrift og at afslutte på en passende måde.

41

Skriv en opsigelse af et job

- Du vil sige dit job op. Skriv en opsigelse til din chef, hvor du:
 - forklarer, hvorfor du skriver
 - skriver, hvornår du ønsker at stoppe
 - fortæller, hvorfor du siger op
 - beder om en udtalelse/anbefaling.

Husk dato, overskrift og at afslutte på en passende måde.

- Læs hinandens tekster, og snak om dem på holdet.
- Læs også **modeltekst 7 og 8** side 26-27 i Skriveguiden.

At skrive

Tekstsammenhæng og argumentation

Med nyttig skriveguide bag i bogen

Hvad gør en tekst til en god tekst? *At skrive* giver et bud på to vigtige greb, som det er godt at beherske, hvis man vil skrive gode argumenterende tekster: nemlig hvordan man arbejder med tekstens sammenhæng, og hvordan man arbejder med selve argumentationen.

Med *At skrive* foreligger der nu en skrivebog til undervisningen i dansk som andetsprog, fyldt med opgaver, som øver kursisterne i at forbedre og variere deres skriftsprog og opbygge en god, argumenterende tekst.

At skrive falder i 2 dele:

Del 1 med fokus på forbinderord og kohæsion; dvs. at der arbejdes med de delelementer, der er nødvendige for at skabe sammenhæng imellem forskellige dele i en tekst. Her lærer kursisterne, hvordan forbinderord kan bruges til argumentation, uddybning, eksemplificering, logisk følge, konklusion m.v.

Del 2 som har fokus på selve skriveprocessen og indeholder en trin-for-trin gennemgang af, hvordan man kan opbygge en sammenhængende argumenterende tekst og skabe en rød tråd. Her lærer kursisterne at strukturere deres tekster, argumentere for deres synspunkter og at uddybe og konkludere.

Bag i bogen finder man det praktiske hæfte, *Skriveguiden*, hvor oversigter med eksempler på nyttige udtryk og vendinger samt eksemplariske modeltekster står sammen med en stribe gode råd til selve skriveprocessen.

At skrive henvender sig til kursister på modul 4 og 5 på Danskuddannelse 3, og kursisterne kommer til at arbejde med de elementer, der er nødvendige for at bestå Prøve i Dansk 3. Men bogen kan også anvendes på højskoler, på VUC, FVU, i folkeskolen og andre steder i undervisningssystemet, hvor der arbejdes praktisk med opbygning af argumenterende tekster.

Bogen er velegnet til klasseundervisning, – men kan også benyttes til selvstudium, da der findes en rettenøgle/facitliste på www.alfabetaforlag.dk

Fanny Slotorub er underviser på Københavns Sprogcenter og har i mere end 10 år været beskikket censor ved Prøve i Dansk 3.

ISBN 978-87-636-0418-5

9 788763 604185

www.alfabeta.dk